

Vážení občania, milí čitatelia!

Ani sme sa nenazdali a polovica tohto roka je už za nami. Leto je už v plnom prúde, deti majú prázdniny, a my vám počas týchto horúcich dní prinášame prvé tohtoročné vydanie nášho časopisu, v ktorom si pripomenieme nielen dianie v našej obci a udalosti ostatných dní, ale nahliadneme aj do hlbšej histórie.

Či už budete tráviť dovolenky na Slovensku, niekde v zahraničí, či dokonca v nejakom exotickom kúte sveta, veríme, že aj náš časopis svojim obsahom prispeje k vašej letnej pohode.

Vítali sme nový rok

Rok 2024 ubehol ako voda. Je žiaľ pravda, že tej vody bolo v ten rok viac než dosť, no zvládli sme to. Bolo lepšie, prišlo i horšie, a ani sme sa nenazdali, prišli Vianoce a po Vianociach nový rok.

Ako je už v našej obci zvykom, tak sme ho privítali spoločne s ostatnými obyvateľmi. Bola streda a od 16:00 zavanuli Námestím oslobodenia vône punču, vareného vína, či sladkého čaju. Približne o 16:30 vystúpili spoločne na pódium „Starý rok“, aby preháňal, že sa síce snažil, ale celkom mu to nevyšlo, „Nový rok“, aby prevzal žezlo a sľúbil, že bude lepší, ako jeho predchodca. K tomu zaželel kominár veľa šťastia a starosta obce to celé triezvo zhodnotil.

Zaspieval nám spevácky zbor Hochštetňan a bodkou za touto milou oslavou nového roka bol samozrejme ohňostroj.

Marián Kohút

Vianočný kartársky turnaj v hre "Klábr"

21. decembra 2024 sa v našom obľúbenom VIP Pube uskutočnil tradičný Vianočný kartársky turnaj v kartovej hre Klábr. Tento rok sa do súťaže zapojilo 19 hráčov, ktorí si prišli pred sviatkami pomeriť svoje sily a užiť si príjemné chvíle pri kartách.

Klábr je obľúbená kartová hra, ktorú môžu hrať 2-4 hráči. Každý hráč hrá s 9 kartami a na začiatku partie každý hráč dostane 6 kariet, z ktorých sa určuje trumfová farba. Po určení trumfovej farby sa následne rozdadujú ďalšie 3 karty, čím sa uzatvára výber kariet, ktoré hráči budú používať počas zápasu. Hráči sa počas hry snažia zbierať body pomocou rôznych kombinácií kariet a využívania trumfovej farby. Každá hra je kombináciou šťastia, stratégie a dobrého načasovania.

Hra je známa aj svojimi typickými hláškami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou jej atmosféry. K zaujímavým momentom patria výrazy ako "Jožka", "Milka", "Terc", "Kvart", "Kvint", "Kumšt", či "Bela", ktoré sa používajú pri špecifických herných situáciách. Tieto hlášky nielenže pridávajú hre na zaujímavosti, ale aj vytvárajú jedinečnú komunitu kartárov, ktorí tieto výrazy poznajú a používajú počas hry.

Turnaj sa hral systémom dvoch víťazných bodov a pavúkovým systémom, čo zabezpečilo napínavé a dynamické zápasy. Po niekoľkých hodinách vytrvalých súbojov sme spoznali víťazov, ktorí predviedli skutočne vynikajúce výkony. **Kamil Kadnár**, ktorý si vďaka svojej šikovnosti a taktike odniesol 1. miesto, sa ukázal ako neporaziteľný v najdôležitejších momentoch turnaja. 2. miesto obsadil **Dušan Šimunič**, ktorý bol takmer na dosah víťazstvu, a 3. miesto si vybojoval **Peter Lapčík** ktorý sa stretol v malom finále s Jánom Rusnákom.

Turnaj mal aj zaujímavý generačný súboj, keď sa stretli v priamom súboji – najstarší účastník, Vincent Urbanič (81 rokov), a najmladší účastník Dušan Šimunič (42 rokov). Obaja prispeli k veľmi veselej atmosfére, ktorá vládla počas celej súťaže.

Po skončení turnaja sa všetci zúčastnení stretli pri občerstvení a v priateľskom duchu si vymenili zážitky zo súbojov. Cítili sme sa ako jedna veľká rodina, čo skutočne prispelo k nezabudnuteľnej vianočnej atmosfére.

Tento turnaj je krásnou tradíciou našich hochštechkých Vianoc, ktorú si každý rok s radosťou zopakujeme. Ďakujeme všetkým účastníkom, taktiež Pavlovi Lapčíkovi za organizáciu a tešíme sa na ďalšie stretnutia v novom roku.

Robert Hurbanič

P.S. "Ked nevíš jak máš hrát, hraj bár jak."

DETSKÉ FAŠIANGOVÉ DOPOLUDNIE

18. januára 2025 sa konalo v poradí už 3. fašiangové dopoludnie, ktoré bolo určené hlavne pre naše detičky, ale aj pre celé rodiny. Tento rok sme sa tešili bohatému záujmu a účasti, za čo veľmi pekne ďakujeme, a už teraz sa tešíme na ďalší rok. Opäť sme si dopoludnie rozdelili na 3 hlavné činnosti – sladké raňajky, tvorivá dielnička a interaktívne divadelné predstavenie.

Šišky so sladkou bielkovou penou sú už neoddeliteľnou súčasťou tohto podujatia, a aby sme ich mali opäť také fantastické, robili sa tesne pred podujatím. Pani kuchárky z materskej školy pripravovali tieto dobroty už od 5:00 hod., za čo im patrí veľká vďaka! Šišky boli naozaj výborné, ušlo sa všetkým. Dokonca kto chcel a komu sa ešte vmestilo, mohol si prísť aj po dupľu. Členovia kultúrnej komisie pripravili pre deti aj teplý čaj a pre rodičov kávu.

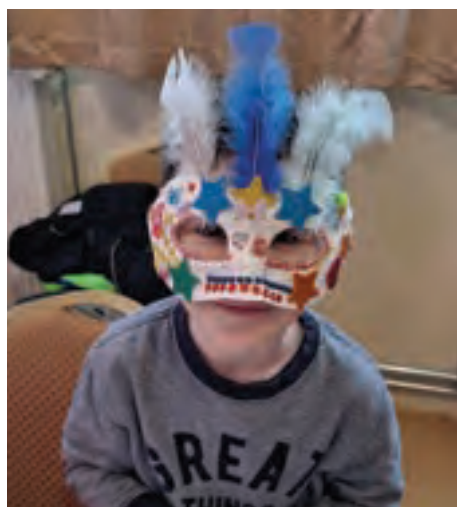
Po raňajkách nasledovala výroba fašiangových škrabošiek. Na detičky už čakali na stoloch pripravené biele masky, ktoré si sami, alebo s pomocou rodičov, ozdobili farebnými pierkami, rôznymi trblietkami, nálepkami, či farbičkami. Deti sa plne sústredili a za niekoľko desiatok minút sme videli prvé hotové škrabošky. Každá jedna bola krásna a originálna. Všetky deti sa tešili zo svojich výtvorov a na pamiatku sme si spravili spoločnú fotografiu.

Poslednú časť tohto podujatia nám spestril Adrián Ohrádka z divadla Teáter Komika. Tentokrát nás zabavil okrem tanca, aj svojou bublinovou šou, a mnohé deti si mohli samé vyskúšať vyrobiť bubliny väčšie ako boli ony samé.

Úsmevy detí a spokojnosť rodičov na konci akcie nás ako kultúrnu komisiu veľmi tešili a sme radi, že sa táto akcia vydarila. Ešte raz ďakujeme všetkým zúčastneným.

Eliška Tokošová

Obecná zbijačka 2025

*Fašanki, Turice, Velká noc ide,
do nemá kožucha zima mu bude.
Ja nemám kožucha len sa tak trasem,
Dajte mi slaňini nech sa vipasem.*

Po Vianociach, Novom roku a Troch kráľoch nastal v mestských i vidieckych komunitách, dlho očakávaný čas zábav, plesov, bálů, návštev divadelných predstavení a estrádných pásiem. Prišli fašiangy.

Fašiangy nářečovo: fašiang, fašianok, fašang(y), fašang, fašank, faršongy, faršongy, foršangy, masopust, masopust) je obdobie od Troch kráľů až do polnoci pred Popolcovou stredou. Potom nasleduje 40 dňový pôst (zavedený až koncom 4. storočia kresťanskou cirkvou) až do Veľkého piatku. Je to prechodné obdobie (v obyčajovom cykle) medzi zimou a jarou.

Podľa prameňů z obdobia Veľkej Moravy sa u nás v 9. storočí používal termín mjasopust (koniec jedenia mäsa pred pôstom). V Česku sa toto slovo zachovalo ako masopust, na Slovensku sme však neskôr prebrali nemecký názov fašiangy (nem. der Fasching). Záhoráci si osvojili označenie fašank.

Fašiangy v meste

Robili ich remeselnícke cechy. Teda skôr sa tu konali zábavy, ktorých boli hlavnými organizátormi. Väčšinou sa konali v dome majstra, pretože tu sa vítali noví tovariši, ktorým bolo poskytnuté aj krátkodobé ubytovanie. V tomto období sa zvykli stávať z učňů tovariši. Museli však uspieť v rôznych skúškach. Jednotlivé cechy organizovali sprievody a snažili sa o čo najväčšiu atraktivnosť. Mlynári behali na chodúľoch, debnári krútili nad hlavami obručami a podobne. Remeselnícke fašiangové zvyky zanikli pred 1. svetovou vojnou.

Fašiangy na dedine

Pretože fašiangy predchádzali dlhotrvajúcemu pôstu, ľudia sa snažili plne využiť tieto dni na zábavu, bezstarostnosť a uvoľnenie, ale aj na zvýšenú konzumáciu mäsových pokrmů. Bol to okrem zábav aj čas domácich zabijačiek. Konzumovali sa zabijačkové špeciality. Fašiangy patrili v minulosti k najveselejšiemu obdobiu v roku. V tomto čase sa zvyklo konať najviac zábav, výročných plesů a spoločenských susedských posedení a v neposlednom rade i svadieb. Viac sa konzumovali zabijačkové špeciality.

Oslavy fašiangů sa regionálne líšili, aj keď sa vyskytovali aj spoločné črty. Fašiangy mali rôznu dĺžku trvania. Záviseli od termínu pohyblivého sviatku Veľkej noci. Veľkonočná nedeľa pripadá totiž na prvú nedeľu po prvom jarom splne t. j. po 21. marci, ktorý je považovaný v astronomickom kalendári za deň jarnej rovnodennosti tzn. prvý jarný deň. Podľa toho bolo fašiangové obdobie dlhšie alebo kratšie. Ak bol „fašank“ krátky, hovorilo sa, „Krátki fašank na škaredé dzifki“. Čo znamenalo, že krátke fašiangy priali dievčatám menej pekným, lebo chlapci, ktorí sa chceli čo najskôr ženiť nemali veľa času vyberať si budúcu.

Fašiangy vo Vysokej pri Morave

Akcie v rámci fašiangů, ako sú obecná zbijačka, sprievod masiek, ženský chmat a na záver aj pochovávanie basy, organizuje v spolupráci s kultúrnou komisiou najmä združenie s názvom

Fašiangová spoločnosť, ktorá v súčasnosti združuje viac ako 50 našich občanů rôznych vekových kategórií.

U nás začínajú prípravy na fašiangové radosti prípravou pohostenia pre našich občanů a našich hostí už tradične - **obecnou zabijačkou**. Tradičia zabijačiek „svinky“ v zimnom období je na dedinách súčasťou hospodárskeho, ale aj kultúrneho života už od nepamäti. Skupina nadšenců sa preto podujala poskytnúť možnosť vidieť priamo „v akcii“, ako takáto zabijačka prebieha. Prvá obecná zabijačka prebehla už v roku 2006 v priestore pri pohostinstve Oravec.

2006

2007

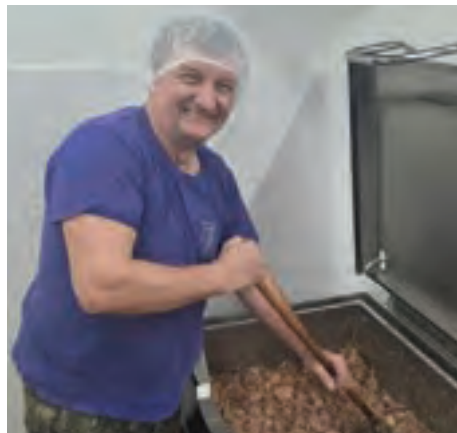
V nasledujúcom období, pri raste záujmu o túto akciu bola obecná zabijačka z priestorových a organizačných dôvodů premiestnená do priestorů kultúrneho domu, kde sa koná s prerušením v čase „korony“ v rokoch 2021 a 2022 doteraz.

Aj v tomto roku sa prípravy obecnej zabijačky začali už v pondelok prípravou priestorů v kultúrnom dome a na dvore kultúrneho domu. Postavenie stanů na dvore, inštaláciu kotlů a potrebného technického vybavenia ako vždy veľmi dobre zvládli pracovníci obecného úradu

pod vedením Karola Dvorana. V ďalších dňoch - utorok až piatok nastúpili členovia fašiangového spoločenstva aby pripravili všetko potrebné pre hladký priebeh celej akcie.

Už v piatok boli pripravené prvé zabijačkové špeciality a privítali sme pozvaných hostí na ich ochutnávku.

V sobotu už boli pripravené priestory v kultúrnom dome ako aj zabijačkové špeciality a mohli sme privítať všetkých záujemcov o ich ochutnávku. Kuchárky a dámy na predaji v stánkoch vždy s úsmevom a skvele zvládali nával hladných hostí od 10-tej až do večerných hodín aj za sprievodu hudby, ktorá pozývala hostí na tanečný parket.

V nedeľu sa fašiangová spoločnosť znovu zišla aby upratala kultúrny dom a pri spoločnom obede zhodnotili priebeh tohoročnej obecnej zabijačky.

Miroslav Kopča

PLES STAROSTU OBCE 2025

Opäť sme plesali...konkrétne druhú februárovú sobotu tohto roku, kedy sa kultúrny dom premenil na krásnu spoločenskú sálu s okrúhlymi stolmi a bielymi návlekmi na stoličkách. Celkovú slávnostnú atmosféru dotvárali svetielka a sviečky, ktoré boli umiestnené po celom kultúrnom dome.

Ples slávnostným gongom oficiálne otvoril samotný starosta a s ňou obec Andrej Dvoran. Na parkete sa ako prví objavili profesionálni tanečníci Lukáš Kupec a Alexandra Foltýnová, ktorí sú majstrami SR v štandardných tancoch. Ukázali, že im tento titul právom patrí a svojim vystúpením spestrili kultúrny program večera. Po oficiálnostiach sa parket zaplnil všetkými hosťami, ktorým hrala počas celého večera hudobná skupina TIPTOP Band, na čele so spevákom a hercom Jánom Slezákom. Tí opäť nenechali nič na náhodu a spievali a hrali tak, aby neostal sedieť na stoličke nikto z hostí.

Slávnostnú večeru a catering pripravil Michal Surovič, za čo mu veľmi pekne ďakujeme. Bolo z čoho vyberať a všetko chutilo fantasticky.

Obsluhu a nápoje mal na starosti náš obecný futbalový klub, ktorému tiež ďakujeme za skvele odvedenú robotu, a že nik z hostí neostal o smäde. Program ešte doplnila bohatá tombola.

A keď už nad ráno dohrala posledná pesnička od dj, a nohy už boli unavené od tancovania, do rúk spontánne chytil harmoniku pán Matej Belej. Hralo sa a spievalo spoločne pri jednom stole až do svitania. Bolo to krásne ukončenie nášho fašiangového plesu a ešte raz ďakujeme všetkým, ktorí tu boli s nami.

Eliška Tokošová

Hochštetské fašiangy

Dňa 1.marca Fašiangová spoločnosť, ako už je zvykom, usporiadala tradičný sprievod fašiangových masiek, aby tým pripomenula občanom, že sa blíži koniec fašiangov.

Za krásneho slnečného popoludnia sa pred kultúrnym domom(KD) v sobotu zišlo približne 50 krásnych, pestrých, rozprávkových masiek. Za hudobného sprievodu „Myšľho šramotu“ sa predstavili masky pred KD. Ponúkali sa úžasné, čerstvé šišky od pani Magdy Lapčíkovej, vínečko a dobrá pálenka. Starosta obce Andrej Dvoran odovzdal richtársku palicu maskám a poveril ich spravovať v obci zábavu až do Škaredej stredy.

Sprievod sa pohol obcou približne o 15:30 naďalej za hudobného sprievodu „Myšľho šramotu“ pod vedením Palka Benkoviča.

Účastníci boli pohostení na obecnom úrade, u rodiny Foltínovej, v Kozej ulici „U Kaprovci“. Nevynechali tradičné spoločné zapálenie sviece na miestnom cintoríne, ako pamiatku na zosnulých členov. Pokračovali do „Nového šenku“, k bývalému starostovi obce pánovi Dušanovi Dvoranovi, do VIP Pubu a do reštaurácie U Fošnára. Boli pohostení naozaj úžasnými špecialitami.

Sprievod masiek ukončil svoju veselú púť opätovne v KD, kde o 19:00 začala tradičná fašiangová zábava. Tú už tretím rokom usporiadala Fašiangová spoločnosť pod vedením pani Silvie Novoveskej. Po jej uvítacom príhovore pre priateľov, hostí a po defilé masiek sa zábava mohla začať. Do tanca a na počúvanie hrala hudobná skupina Záhorácki chlapi. O pol noci sa konalo tradičné „pochovávanie base“, ktorú viedol pán Marián Malcher, ako farár aj so svojim smútiacim ansámbľom. Zábava pokračovala do skorých ranných hodín.

Sme radi, že už 26 rokov táto spoločnosť udržiava tento milý zvyk a pripomína krásnu tradíciu našich fašiangov.

Silvia Novoveská

Ženský chmat

Kultúrny dom v posledný fašiangový deň, v utorok 4. marca praskal vo švíkoch. Členovia MO JDS Vysoká pri Morave opäť zorganizovali „Žen-ský chmat“, na ktorý prijali pozvanie dôchodcovia z dedín okresu Ma-lacký a mesta Malacký a Stupavy.

Dôchodcovia neprišli sami, pozvanie prijali aj starostovia obcí okresu Malacký, primátor mesta Stupava, župan Bratislavského kraja p. Juraj Droba a starosta družobnej obce Vedrovice p. Richard Janderka. Starosta obce Andrej Dvoran privítal pozvaných hostí a všetkých návštevníkov. Následne predsedníčka JDS okresu Malacký p. Ružena Mrázová poďakovala organizátorom za prácu pri organizovaní akcie, na ktorej sa každoročne stretávajú a zabávajú dôchodcovia z okresu Malacký.

Po slávnostnom otvorení a predstavení zúčastnených starostov a primátora mesta Stupava sa začala zábava, o ktorú sa postarala hudobná skupina Malačané.

Po bohatej tombole prišlo to, na čo všetci čakali - o tretej hodine prišlo vyvrcholenie akcie. Do sály kultúrneho domu vkráčal richtársky ansámbl, zložený zo starostov obcí a primátora. Smútočný sprievod na čele s fašiangovými farármi a miništrantmi, nosičmi a plačkami postavili basu do stredu a začalo sa lúčenie. Farári pochovávali, plačky plakali, sem tam basu aj zapili, nakoniec aj pochovali, a tým sa rozlúčili s fašiangom.

Organizátorom a všetkým zúčastneným patrí veľká vďaka, akcia sa opäť vydarila, o čom svedčia aj slová pána Juraja Drobu, predsedu BSK:

„Som veľký fanúšik tradícií a záhorácky „ŽENSKÝ CHMAT“ je tancovačka, na ktorú len tak nezabudnete. Tieto ženské sviatky siahajú do čias monarchie a klobúk dole pred obyvateľmi Vysokéj pri Morave, ktorí ich pre nás udržiujú živé. Okrem bálu je maškarný pochod dedinou a pochovávanie basy, ktoré ukončuje fašiangy.

Ďakujem starostovi Andrejovi Dvoranovi za pozvanie. Je to perfektný spôsob, ako utužiť vzťahy nielen s Vysokou, ale aj okolitými obcami - prišlo asi 15 starostov!“

Z histórie „Ženského chmatu“

Fašiangová zábava Ženský chmat sa v našej obci traduje od roku 1950. Od Troch kráľov sa začali očakávané a pestré fašiangy a trvali až po Popolcovú stredu. V Hochštetne sa obzvlášť „držalo“ na toto obdobie. Konali sa veľké krojované bály, svoj ples mali aj športovci. Organizoval sa Maškarný bál, ktorý pritiahol neznáme masky až z mesta a U Grubára a po všetkých ostatných šenkoch bolo veselo. Vyvrcholením fašiangov boli posledné dni, kedy si chodili mládenci po pero k slobodným dievkam, ktoré už nedočkavo čakali, či si ten jej vyvolený príde po mašličku. A večer bola zasa fašiangová veselica.

V pondelok po celý deň chodili maškary s muzikou po dedine, malí chlapci pomáhali pri nastrkovaní slaniny na šable a iné dobroty do košíka od vytancovaných dievčat.

V utorok to bol najväčší deň v roku „Ženský chmat“. V tento deň mali ženy najväčšie právo vo všetkom, nič nerobia a po celý deň majú dámsku volenku. Bol „stárek“, ktorý objednával jednotlivé tance napr. „Tri fialenky majú sólo“. Už mali vyvolených mužov v hostinci a už ich brali do tanca a preto „Ženský chmat“. A potom sa samozrejme ide na „štamprlíček“.

Tento zvyk je doposiaľ v našej obci zaužívaný ako rarita Záhoria. Vyvrcholením je zábava spojená s pochovaním basy, so smútočným sprievodom s farárom a plačúcou vdovicou. Fašiangy končia pôstom, ktorý trvá až do Veľkej noci.

Beáta Miškolciová a Valéria Dvoranová

Stavjaní máje

Ako je už v našej obci dlhoročným zvykom, aj tento rok sme „stavjali máju“. Po minuloročnom experimente so sobotou (27.4.), ktorý sa nestretol u všetkých občanov s porozumením, sme sa vrátili k pôvodne zaužívaným zvyklostiam a dátum sme naplánovali vyslovene na posledný aprílový deň na stredu 30. apríla, teda deň pred začiatkom mesiaca máj. Miesto a začiatok sme ponechali o 16:30, ako predošlý rok.

Na Námestí Oslobodenia však zavládol čulý ruch už dobré 2 hodiny predtým, keďže si svoje stánky pripravovali predajcovia občerstvenia, rozkladala sa technika a nazvučovala sa kapela. Tentokrát sme si otestovali „nováčika“ a to 3-člennú hudobnú skupinu PLUS music band – 2 páni, ktorých samozrejme dopĺňala príjemná ženská speváčka posila.

Samotné podujatie začalo s miernym časovým sklzom a to privítaním všetkých zúčastnených. Nasledovalo vystúpenie nášho detského tanečno-speváckeho zoskupenia Hochštetko a následne aj vystúpenie zoskupenia Hochštetňan. Počas ich vystúpenia nastal ten správny čas aj na postavenie stužkami a mašličkami vyzdobeného stromu – „máje“, symbolizujúceho jar v plnom rozkvetu a rozbiehajúci sa život.

Tentokrát všetko fungovalo, ako malo, bez akýchkoľvek komplikácií a tak, vďaka našim dobrovoľným hasičom, za asistencie členov motorárskeho klubu Patriots Hochstetno, sa podarilo „máju“ postaviť na prvý pokus bez akýchkoľvek problémov.

Po oficiálnej časti podujatia a po skončení hlavného programu sa svojich nástrojov chytila už spomínaná skupina PLUS music band, a aj keď sme ich u nás privítali na takomto podujatí po prvý krát, na ich vystúpení sa podpísali dlhoročné skúsenosti a dokázali roztancovať viacerých tanečníkov. Tí, ktorí práve netancovali, spokojne počúvali a hodovali až do večerných hodín. Podujatie končilo približne o 21. hodine, kedy sa spojní návštevníci pomaly pobrali domov.

Marián Kohút

Prvomájový futbalový turnaj

Obecný futbalový klub a Kultúrna komisia pri obecnom zastupiteľstve vo Vyskej pri Morave pripravili na futbalovom štadióne, v rámci osláv sviatku práce, pre našich občanov a návštevníkov z okolia, futbalový turnaj mužov so sprievodným programom pre deti a mládež. Popri zaujímavých futbalových stretnutiach boli pre deti pripravené viaceré atrakcie a mladí športovci si zmerali svoje schopnosti v rôznych futbalových disciplínach.

Počasie bolo slnečné a keďže organizátori pripravili pre návštevníkov okrem občerstvenia pri stánkoch aj hudobnú produkciu, mohli si všetci dopriať skutočnú prvomájovú pohodu.

Víťazom futbalového turnaja sa stala Diarama so ziskom 12 bodov a skóre 14:6 pred Zralým vínom (7 b, 14:6) a Presingom (6b, 16:12). Ošklivci boli na 4. mieste (4b, 8:13) a na čestnom 5. mieste skončil Záres (0b, 6:19). Najlepším strelcom turnaja (8 gólov) a zároveň aj najlepším hráčom turnaja bol vyhlásený Michal Tomášek. Najlepším brankárom turnaja sa stal Marián Dvoran.

Kapitán víťazného družstva pán Peter Nerád a ostatní ocenení si prevzali ceny z rúk spoluorganizátora turnaja Tomáša Kolarčíka a prezidenta OFK pána Františka Bobáka. Spolu s Marošom Polákom a hráčmi nášho OFK pripravili skvelú akciu a všetci účastníci podľa ich slov odchádzali spokojní a tešia sa na budúci rok.

Mládež súťažila na vedľajšej ploche v technických disciplínach pod organizačným vedením brankára nášho A-družstva Tomáša Kolarčíka.

Výsledky súťaží mládeže:

Presnosť strelby: 1.David Masaryk, 2.Max Polák, 3.Peter Šebela.

Futgolf: 1.Peter Šebela, 2.Leo Ščepán, 3. Matej Malárik.

„11-ky“: Najlepší brankári: Šimon Ogorek, Jakub Jurkovič.

Najlepší strelci: Kevin Daniel, Tobias Petřík.

Aj tu ako vždy v takýchto súťažiach u nás platilo to známe olympijské „netreba zvíťaziť, treba sa zúčastniť“.

Miroslav Kopča

Hochštetňan v Macedónsku !

V dňoch 2. až 5. mája sa konal festival v macedónskom Ohride, na ktorom spevácka skupina „Hochštetňan“ reprezentovala nielen Slovensko, ale aj našu obec. Spolu s nami sa zúčastnili na festivale aj pán starosta s manželkou, ktorým ďakujeme za podporu a pomoc.

Na festivale sa zúčastnili súbory z Chorvátska, Slovinska, Bulharska, Poľska a z Českej republiky. Zažili sme nezabudnuteľnú atmosféru plnú rozmanitej kultúry, milých a príjemných ľudí.

Ohrid nachádzajúci sa v juhozápadnej časti Severného Macedónska je nádherné mesto, balkánske centrum slovanskej kultúry, kde sa usa-

dili Slovania už niekedy v 6. storočí. V Ohride nazývanom tiež „Jeruzalemom Balkánu“ sa údajne nachádza 365 kostolov.

Čo sme stihli, to sme si pozreli, mesto bolo nádherné. Ulice, námestie, prístav - všade plno turistov. Náš festivalový sprievod týmito časťami mesta bol veľkým zážitkom pre nás všetkých. Ľudia tleskali, fotili a natáčali sa s nami, veľmi sa im páčili naše kroje. Mnohí povedali, že Slovensko je krásne a lovili v pamäti mestá na Slovensku, ktoré navštívili. Bol to skutočne nezabudnuteľný zážitok.

Ukázali sme, že máme na Slovensku krásnu a rôznorodú kultúru. Život je krajší a spokojnejší keď sa vieme tešiť s priateľmi a všetci si spoločne želáme, nech je takých akcií viac.

Viera Klčová

Pietna spomienka

Tento rok je to už 80 rokov, kedy si 8.mája pripomíname ukončenie 2. svetovej vojny, najstrašnejšej vojny v dejinách ľudstva. Číslo historikov sa síce rozchádzajú, ale vyžiadala si 50 - 85 miliónov ľudských obetí rôznych národov a národností. Počtom obetí a svojou krutosťou sa stala najväčšou tragédiou v dejinách ľudstva. Zapojilo sa do nej postupne 62 štátov a naša krajina patrila medzi 40 z nich, ktorej územie zasiahla aj priama bojová činnosť.

Keďže medzi padlými boli aj občania našej obce, starosta obce a kultúrna komisia sa rozhodli (aj na podnet niektorých našich uvedomelých občanov), uctiť si ich pietnou spomienkou, ktorá sa konala dňa 7.mája 2025 o 18:00 na miestnom cintoríne.

Keďže žiaľ dnešná generácia vie o týchto udalostiach len z učebníc a literatúry, smútočného zhromaždenia sa zúčastnila len menšia skupina občanov starších ročníkov.

Po príhovore pána poslanca Dušana Dvorana, s pripomenutím si týchto historických tragických udalostí, členovia nášho dobrovoľného hasičského zboru umiestnili za zvukov smútočného pochodu kondolenčný veniec k pamätným tabuliam umiestnených na priečelí domu smútku. Následne účastníci pietneho aktu spoločne zapálili smútočnú sviecu a uklonili sa, ako prejav úcty obetiam. Česť ich pamiatke!

Marián Kohút

Milujeme Vedrovce ...

a Vedrovce milujú Hochštetno.

Kde bolo, tam bolo, jedného krásneho dňa po nesmelých „okukávačkách“ sa naše obce rozhodli skrížiť svoje cesty a tak sa z nich stali partnerské obce. Áno, partnerské obce máme ešte ďalšie tri, ale spýtajme sa na rovinu, či to nemáme k tým Morávkom najbližšie? A to nemám na mysli vzdialenosti, ale mentalitu. Niet preto divu, že si navzájom faníme, pomáhame a navštevujeme sa. Vždy keď je na to vhodná príležitosť.

Jednou z takých príležitostí je aj Deň obce Vedrovce, na ktorý sme boli už tradične pozvaní. Tak sme teda 3. mája 2025 vyrazili približne o 7:30 spred nášho kultúrneho domu, aby naši „starí páni“ včas nastúpili v priateľskom futbalovom stretnutí proti mužstvu z Vedrovíc.

Tentokrát bol program dňa postavený trochu atypicky a futbalový zápas začínal už o 10:00. Ďalšie prekvapenie na nás čakalo v podobe návštevy jedinečnej výstavy Alfonza Muchu na zámku v blízkom Moravskom Krumlove, pod názvom Slovanská epopeja. Jedná sa o cyklus 20-tich monumentálnych plátien tohto secesného českého maliara, ktoré postupne vytvoril v rokoch 1910 – 1928.

Obe udalosti prebiehali približne v rovnakom čase, takže sme sa podľa vlastných preferencií rozdelili do skupín v zmysle šport verzus kultúra. Našu skupinu vyznávačov umenia doplnilo niekoľko Vedrovičanov a užili sme si krásny umelecký zážitok.

Po návrate z výstavy a po odohratí futbalového zápasu sme sa následne stretli pri spoločnom obede a od 14-tej hodiny sme si šli všetci spoločne pozrieť pripravený program, konaný na miestnom námestíčku. Nechýbal detský folklórny súbor Vedrováček, Strípek z Podyjí, či country tance v podaní Vedrovických holek. Do tanca a na počúvanie hrala dychová hudba Venkovanka. Trochu nás síce postrašilo počasie, ale nakoniec sa búrková hrozba vydala iným smerom.

Nič netrvá večne a zas nastal čas rozlúčiť sa. Cestou z Vedrovíc sme sa zastavili vo Valticiach na malé občerstvenie a doplnenie vínnych zásob. V tom čase tam súbežne prebiehal aj Čokoládový festival, takže viacerí podľahli skôr sladkému pokušeniu, ako lahodnému vínu.

V podvečerných hodinách sme spokojní dorazili domov.

Ďakujeme Vedrovce a budeme sa tešiť na ďalšie spoločné akcie.

Marián Kohút

Morava nás nedzelí . . .

Písal sa rok 2008 a na brehu rieky Morava, sa pri oslavách Slnovratu, zišli dvaja starostovia, aby si podali ruky a spečatili tak družbu a priateľstvo, medzi obcami Vysoká pri Morave a Vedrovica, Dušan Dvoran a Richard Janderka, samozrejme za prítomnosti desiatok návštevníkov, ktorí sem prišli sláviť. Odvtedy táto družba pretrváva a prehľbuje sa. Svedčia o tom okrem iného aj pravidelné návštevy Občanov z Vedrovíc vo Vysokej a naopak. Naposledy sa roztočili kolesá autobusu koncom novembra, keď desiatky našich občanov navštívili znova túto dedinku, ktorá nemá síce ani 1000 obyvateľov, no je široko ďaleko známa svojou srdečnosťou a vzácnym vzťahom ku svojim priateľom na Slovensku. Presvedčili sme sa o tom aj tentokrát, pri pohostení, muzike a kultúrnom programe, ktorý nám predviedli. Je na čo spomínať aj pri krásnych slovenských a českých pesničkách, ktoré tu zazneli a ktoré si radi púšťame aj vo svojich príbytkoch. Nielen o tom sa nám však žiada zmieniť.

Priateľstvo a družba, nikdy nevzniká len tak z ničoho nič. Predchádzajú mu desaťročia spoločného života v jednom štáte, kamarátsstva aj rodinné vzťahy Čechov, Slovákov a Moravákov. Len si spomeňme, koľko krásnych dievčat, nám odišlo z dediny za riekou Moravu za svojimi láskami a koľkí mladí ľudia nám pribudli z čias, keď tu vojenčili. Dôležitejšie je však to, že tu máme starostov, ktorí dbajú o to, aby pekné vzťahy medzi dvomi národmi nevyrchali niekde do stratenia. Natíska sa však aj taká otázka, ako je možné, že títo starostovia, v tejto zlej dobe, sa tak dlho udržali na svojich stoličkách. Jednoduchá odpoveď, majú podporu nielen u mladých ľudí, ale aj u nás dôchodcov. Dušan Dvoran z vlastnej vôle už post starostu opustil a dnes je tu máme v našej obci mladého a šikovného Andreja Dvorana, ktorý v týchto aktivitách pokračuje v šľapajach svojho predchodcu.

Keď je už reč o dôchodcoch, patrí sa nám pripomenúť aj niečo o nich. To nie je iba o tom, že cestujú vlakmi zadarmo, alebo že dostanú aj 13 dôchodok, nie iba o tom, že ich vídame iba u lekára, alebo pobeťovať s igelitkami pri nákupoch akciových potravín. To je aj o tom, že ich vídame aj pri všetkých kultúrno-spoločenských aktivitách v obci, aj na brigádach, že tu aj niečo vybudovali a že sú stále ešte oporou starostov a svojich rodín. Vidno ich pri varení gulášov, organizovaní zábav, zabíjačkách, ženskom chmate, fašiangoch, v spevokole, na majálesoch, slnovratoch, maskách, stretnutiach s jubilantami, návštevách chorých a nevládných. Všade tam rozdávať okolo seba radosť, pohodu a prejavujú tak aj úctu k tým ešte starším od seba. Patrí im za to vďaka.

Čo k tomu dodať? Snáď len toľko, že náš život prebieha v troch etapách - prvé je detstvo, potom dospelosť a zrelosť.

Kolektív MO JDS Vysoká pri Morave

Cyklovýlet na Devín

Celé to začalo na tohtoročnej zabíjačke, kde medzi pozvanými hosťami predsa nemohol chýbať starosta našej družobnej obce Vedrovica Richard Janderka. Ako si tak sedeli v družobnej debaťe pri zabíjačkových dobrotách s našim starostom Andrejom Dvoranom, zrodila sa myšlienka. Od dobrej myšlienky nie je ďaleko k činom, slovo dalo slovo a tak naši starostovia vymysleli spoločnú akciu – cyklovýlet. Chýbalo už len doladiť miesto a čas. Na Morave je cyklotrás určite dosť, ale náš starosta bol zjavne šikovnejší a pozval Moravákov preskúmať naše končiny.

V nedeľu 25. mája približne o 9-tej hodine sme privítali našich moravských priateľov raňajkami v zasadačke obecného úradu, aby sme následne „osedlali“ naše 2-kolesové tátoše a vyrazili smerom na Devín. Nie, Vedroviciania nešliapali až z Vedrovíc po svojich, do Vysokej sa priviezli cyklobusom.

Aby bola trasa zaujímavejšia, zakomponovali sme do nej prejazd hneď dvoma cyklomostami. Odštartovali sme spreď nášho obecného úradu, ďalej smerom na hrádzu a následne po cyklosteze smerom na Devínsku Novú Ves. Pokračovali sme cyklomostom VysoMarch k našim rakúskym susedom. Vyfotili sme sa pri orlici, pokochali sme sa čistotou mestečka Marchegg a postupovali sme na Schloss Hof. Po ďalšej foto-pauze v okolí zámku sme si to namierili na Cyklomost slobody (známejším pod ľudovým názvom Most Chucka Norrisa), aby sme úspešne dorazili do Devínskej Novej Vsi. Tam však naša cesta nekončila, šliapli sme do pedálov až do nášho naplánovaného cieľa v Devíne. Skontrolovali sme sútok Dunaja a Moravy, kde sme našim priateľom ukázali aj Bránu slobody a dopriali im trochu času na fotenie. V podhradi v neďalekom bufete U rytiera sme si dopriali malé tekuté občerstvenie (každý podľa vlastného uváženia) a dočerpali sme sily na cestu späť.

Opäť sme dorazili do Devínskej Novej Vsi, ale keďže tam s nami dorazil aj hlad, neodolali sme dobrotám ponúkaných v bufete Devínsky dvor. Niečo sme si zajedli, niečo vypili a aj keď sa nám s plnými bruchami veľmi nechcelo, čakala nás ešte spätná cesta do nášho Hoštetna.

Tentokrát sme vyrazili po slovenskej strane a nebyť „servisnej zastávky“, kde vedrovický pán starosta preukázal svoju zručnosť pri oprave defektu na bicykli pani starostovej, pokračovali sme až do cieľovej stanice do VIP Pubu. Tam už na nás čakali čerstvo vypražené langoše (mimo chodom boli vynikajúce - ďakujeme). A tak sa jedlo a pilo a jedlo a pilo, až kým nezazvonil zvonec a výletu bol koniec. Na záver sme sa znova spoločne vyfotili a rozlúčili s prísľubom, že podobný cyklovýlet si určite spoločne ešte doprajeme. Povedzme, že tentokrát na Morave. Už teraz sa teším . . .

Marián Kohút

KAKVICA – MODRÁ VODA

(krátky pohľad do histórie obce)

Osídlenie priestoru obce Vysoká pri Morave (Hochstetno), siaha do jej hlbokej predhistórie, vzhľadom na skutočnosť, že sama príroda tu vytvorila bezpečné a vhodné miesto pre život. V geologickom procese tvarovania zemského povrchu sa tu vytvorila terasovitá vyvýšenina (piesočná duna), ktorá je doslovne natlačená na starobylú rieku Morava. Tento vodný tok sa v minulosti voľne rozteká a vo svojom povodí si vytváral prírodné ramená (jazierka, jamky), ktoré sa v čase povodní bohato zarybňovali prirodzeným spôsobom. Pre vtedajší spôsob života tu žijúcim obyvateľom nechýbalo azda nič.

Priestor obce má viacero vyvýšení (Hute, Kozliská, Jelenia Grba), kde sa archeologickým prieskumom potvrdila prítomnosť obyvateľstva, ktoré sa jednoznačne kladie do pred-slovanského obdobia. Osídlenie priestoru obce je neprerušované a pokračuje aj v období rímskej ríše (1. až 4. storočie nášho letopočtu). V priebehu 6. storočia n. l. sem prichádzajú aj naši Slovania, ktorí tu postupne vytvorili kniežací konglomerát Veľká Morava. Archeologické doklady o prítomnosti Slovanov boli objavené po celom povodí rieky Moravy. Táto rieka je zároveň prirodzenou a rešpektovanou hranicou voči Frankom (Franská ríša – Nemci). Geopolitický rozvoj Veľkej Moravy vrcholí v 2. polovici 9. storočia n. l. (priatie kresťanstva). Slovania žili usadlým spôsobom. Venovali sa poľnohospodárstvu, remeselnej výrobe (keramika, šperky), spracovanie železa bolo na vysokej úrovni. V priestore tejto obce boli potvrdené archeologické nálezy (keramika tzv. Pražského typu) v lokalite Grbica.

V závere 9. storočia bola Veľká Morava vystavená vnútorným rozbrojom a sústavnej politickej expanzii Franskej ríše, ktorá bola napokon zavŕšená mohutnou expanziou nového etnika Magyar (Maďarov), ktorí sem prichádzajú z priestoru podunajskej nížiny – Panonie. Posledný záznam – písomná zmienka o Veľkej Morave pochádza z roku 904 (colný tarif). V lete v roku 906 sa v priestore pri Bratislave odohrala vojenská bitka medzi Maďarmi a Bavorami a Veľká Morava sa už nespomína. Bojové družiny Ugrov (Uhrov) postupne prenikali aj do priestoru Pomoravia a priestoru dnešného dolného Rakúska. Vojenská sila Maďarov bola zlomená až v roku 955 na Feld-Lech aliančnou armádou Frankov a Moravanov. Maďari boli prinútení zmeniť spôsob svojho života a v závere 10. storočia začínajú budovať svoju štátnosť.

V roku 1000 bol Štefan I. (Arpád) slávnostne korunovaný za uhorského kráľa (priatie kresťanstva viery) a územie Záhoria sa stáva jeho pevnou hraničiacou súčasťou voči Frankom a Moravanom.

V 11. storočí bolo územie Záhoria v listinných dokladoch latinsky pomenované ako Confinium (územie pohraničné). Kráľovská správa Štefana I. v tomto priestore začala budovať vojenské strážne osady – Magyari (Uherská Ves - Záhorská Ves) a viaceré pozorovacie oporné body. Povolávajú sa sem kmeňové družiny Sikul (Sekule), Plavec (Plavecký Štvrtok) a ich úlohou bola obrana územia. V uvedenom období v tomto priestore dominovalo maďarsky hovoriace obyvateľstvo (vojaci a obsluhujúci personál).

Následne sa tento pohraničný priestor aj „geodeticky“ mapoval pre potreby spravovania - darovania - vyňatia. Poverený správca Comes (komitát) mal za úlohu, aby vytýčené hranice zeme Terram boli dodržiavané a aby nevznikali rôzne - majetkové spory v užívaní. Aj do priestoru tejto obce prichádzajú kráľovskí „geodeti“, aby vytýčili medze-hranice Terram Znojse (Znoysse), ktoré boli pridelené Castri Stomfa (Hradu Stupava). Stalo sa tak pravdepodobne až v polovici 12. storočia, keďže sa tu spomínali už existujúce staršie hraničné kamene.

Kráľovskí úradníci pracovali spôsobom vizuálneho popisu daného priestoru a svoje záznamy vyhotovovali v latinskom jazyku. Získané názvy pravidiel latinizovali a tam, kde neexistoval názov, použili latinské prirovnanie. Z textu prvého záznamu - priestoru terajšej obce je zrejmé, že tu žilo maďarsky hovoriace obyvateľstvo. Tento listinný doklad budem citovať len stručne a orientačne. Dozvieme sa však, že už tu sa vyskytovali názvy-pomenovania, ktoré sa zachovali až do dnešných dní.

Prvá medza tejto zeme začína na západnej časti od vody zvanej Aqua Moraua (Morava), kde od Moravy vystupuje akýsi prameň, potok Kék Víz (Modrá voda), ktorý však zapísali ako Kegwich, až kým sa nedôjde k

potoku Vena Garse (Gálinka ?) a odtiaľ k potoku Vena Bouda-Rouda (Rudava?) až kým príde k ohybu močiarného lesa Láp-Loy (Láb) a odtiaľ k suchému stromu a dvom starším medzňikom (kameňom) Comesa Marka, až kým nepríde k potoku, ktorý je rovný, ako doska Vena Axis-Axey (Axi/) potom pokračuje k veľkej ceste do Stomfy (Stupavy) a znova sa vracia k rieke Morava....

Tento popisný spôsob vyznačeného - pomenovaného priestoru sa v plnom znení objavuje až v darovacej listine - kráľa Štefana v roku 1271 (12. septembra). Terram Znoysse sa odnima Castri Stomffa (Hradu Stupava) a daruje sa do „večitej držby“ synom Comesa Alexandra, ktorý zahynul ukrutne usmrtený pri obrane tohože hradu voči Čechom (Bohémom). Táto darovacia listina bola vystavená vo veľmi nepokojných časoch Česko-Uhorských vojen, ktoré v priestore Záhoria trvali až do roku 1278.

Vojenské lúpežné výpravy Českého kráľa Otokara II. na území Záhoria a západnej časti Slovenska sa skončia až v lete roku 1278 v bitke na March Feld (Moravskom poli) v priestore dolnorakúskych obcí Dürnkrot a Jedenspeigen. Otokar II. zhromaždil svoje vojsko o sile do 30 tisíc vojakov a postúpi až po Marchegg. Tu bol však prinútený ustúpiť popri rieke Morave dozadu pred aliančnou armádou Maďarov a Rakúšanov, ktorí mali do 50 tisíc vojakov. Otokarovo vojsko ustúpilo až do priestoru Moravského poľa a na výhodnej rovine sa postavil do útočnej formácie.

Jadro Maďarsko-Rakúskej aliancie však tvorili lukostrelci na koňoch (Kumáni), ktorí dokázali presne strieľať v plnom cvale. Prevaha aliančnej armády bola napokon Otokarovi II. Osudná a v boji bol potupne zavraždený. V bojovej vrave zahynulo do 12 tisíc Čechov. Veľa sa ich utopilo v rieke Morave pri ustupovaní.

Táto obrovská masa stredovekej armády prechádzala aj cez priestor našej obce. Je len málo pravdepodobné, že tu mohlo zostať nejaké obyvateľstvo. Po roku 1278 bol priestor Pomoravia opustený - vyľudnený. Predpokladáme, že okolo roku 1280 sa stáva novým majiteľom Devína a Stupavy rakúsky šľachtic Rudiger Rugerius z Tallesbrunu. Tieto majetky dostal, ako protihodnotu za spoluúčasť na vojenskom ťažení proti Čechom. Získaný majetok mal záujem zveľadiť a nanovo osídliť nemecky hovoriacim obyvateľstvom. Do priestoru našej obce poslal svojich rybárov, ktorí tu budovali svoju osadu (1285). Osada sa vybudovala v najvýhodnejšom dotyku s riekou Moravou, (pod šancem) a dali jej názov Herk Stehen (dávno-staropostavené). Následne okolo roku 1290 sem prichádzajú aj nemeckí roľníci, ktorí budovali základny terajšej obce Vysoká pri Morave. Svoje prvé domy budovali na vyvýšení (Hlavná ulica od priestoru tzv. Bieleho križa). Ich obydlia bolo zďaleka vidno - boli vysoko postavené Hoch stehén / Hochstet / Hochstetno. Nemecké obyvateľstvo bolo v tejto obci dominantné až do 2. polovice 16. storočia. Pokračovalo sa aj v rybárskej tradícii obce. Urbárny súpis z roku 1592 tu uvádza „vydržovaný rybársky dom“ a aj meno rybárskeho hospodára (Simon Fister).

V 2. polovici 16. storočia bola obec prevrstvená početnou skupinou Chorvátov, ktorí sem prišli zo svojej vlasti (Karlovac, Sisak, povodie rieky Sávy) v dôsledku tureckej expanzie a ohrozenia ich vierovyznania, ktoré bolo rímsko-katolícke. Poskytli sa im uvoľnené usadlosti a dostali dočasné daňové úľavy. Ako prvé sem prišli rodiny Korenič, Šimunič, Markovič, Ščepán, Zuzič, Kopča. Z ich iniciatívy sa začala budovať nová ulica Grba (hrb-hrbol) - Robotnícka ulica. Chorváti sa vyznačovali svojou pracovitosťou a boli aj chýrečnými rybármi. Prírodné rameno rieky Moravy (Kegwich) pomenovali ako Kakvica. Chorváti do tejto obce priniesli aj pestovanie nových poľnohospodárskych plodín. Začali pestovať zemiaky (Krupole), kukuricu (Turošinu), tekvice-dyne (buče). Pre svoje veľstvo vysadili voľné agátové lesy a kvetom agátu hovorili, že sú to kôsočky (sliepočky). Kvety agátu veľmi chutili najmä deťom pre svoju sladkosť.

V období rokov 1666-1669 Chorváti vybudovali svoj kostol Sv. Andreja vo vymedzenom priestore obecného cintorína. Do toho času tu stál menší kamenný kostolík (kaplnka), vystavaný ešte Nemcami zo začiatku 15. storočia. Chorváti pokračovali v rybárskej tradícii obce, ktorú povýšili zriadením „Poctivého rybárskeho cechu“ v roku 1697. Chorváti sa v tejto obci pomerne rýchlo asimilovali a v polovici 18. storočia pri komunikácii používali miestne nárečie, kde však zostali viaceré nemecké a chorvátske výrazy. Rybárska tradícia obce v priebehu rokov ustúpila do úzadia a začala prevládať jej poľnohospodárska orientácia.

Potomkovia Chorvátov tu začali pestovať vo veľkom najmä koreňovú zeleninu a okolité lúky poskytovali kvalitné seno. Svoje produkty odvážali(vozmi) do Viedne a Bratislavy na existujúce trhy. Svojou usilovnou prácou sa mnohí roľníci obce stali aj zámožnými obyvateľmi. V druhej polovici 19.storočia bola obec už natoľko bohatá, že si dovolila zaplatiť polovicu nákladov pri prestavbe kostola Sv.Andreja(1890-1892). V tomto období žilo v obci 2603 obyvateľov. Na obecné náklady sa postavila „ľudová škola“(1899) na Hlavnej ulici. Obec mala pekný nový kostol, novú školu a na Hlavnej ulici sa začali budovať reprezentatívne domy, kde predviedli svoju zručnosť umeleckí štukatéri z Viedne a Bratislavy.

Na prahu 20-teho storočia bola táto obec poprednou obcou Záhoria a zvyklo sa jej hovoriť, že je ako „malý Paríž“. V obci bol zriadený parný mlyn(Tomfmlyn) a budovalo sa železničné spojenie do Záhorskej Vsi a Zohoru (1909-1911). Vybudovaná železnica a zriadený cukrovar v obci Záhorská Ves poskytli obyvateľom nové pracovné príležitosti. Obyvatelia obce prestali byť viazaní na domáci priestor a získavali pracovné príležitosti najmä v Bratislave a vo Viedni. Pokojný život obce však skončil v nádherné leto 1914. V Auguste odchádzajú prví odvedenci a rekvirujú sa aj kone pre armádu. Vypukla Prvá svetová vojna, ktorá trvala až do roku 1918. V roku 1918 prestala existovať Rakúsko-Uhorská monarchia a vznikla prvá Československá republika. V dôsledku vojnových udalostí a spoločenských zmien sa zmenili aj dovedejšie hodnoty. Menilo sa všetko aj v povedomí ľudí.

Obdobie prvej ČSR a nasledujúce roky boli turbulentnejším obdobím, ktoré snáď raz niekto spracuje v samostatnej kapitole. Uvedené obdobie teda preskočíme a ocitneme sa v roku 1990.

Vo Vysokej pri Morave v tomto roku žilo len 1786 obyvateľov, existovala ešte železná opona a tzv. zakázané pásmo. Všetko sa fyzicky likvidovalo v priebehu jarých a letných mesiacov. Spoločenská zmena (1989) sa v prvom pozitívnom kroku prejavila v zmene obecnej samosprávy. Prestal existovať štátny dirigizmus a obecná rada už rozhodovala samostatne v ekonomickej a vecnej oblasti. Nakopilo sa veľa úloh, ktoré sa dlhé roky odkladali a v povedomí občanov sa žilo zo zašlej slávy obce, ktorá však už dávno neexistovala.

V období rokov 1995 – 2010 do tejto obce začali prichádzať úplne noví obyvatelia. Už to neboli Nemci, ani Chorváti, ale mladé rodiny Slovákov, ktoré sa tu rozhodli žiť. Stavebne sa upravovali viaceré staršie obytné jednotky a začali vznikať nové ulice. Príchod nového obyvateľstva má stále vzostupnú tendenciu a v roku 2020 tu žilo už 2308 občanov.

Čo teda uviesť na záver tohto malého historického okienka? Obec Vysoká pri Morave(Hochštetno) si vo svojej bohatej histórii prešla obdobím, kedy ju sústavne ohrozovala starobylá rieka Morava. Odohrali sa tu vojenské bitky, epidémie a aj necitlivé – mocenské zásahy štátu do jej života. Izolovanie obce a občanov železnou oponou sa ukázalo ako nezmyselné a neúčinné. Život v obci vždy vytvárali a vytvárajú len tu žijúci obyvatelia, ktorí majú záujem v jej pretváraní na svoj obraz.

Stručne načrtnutá história tejto obce by mohla byť dostatočne poučná aj pre budúce generácie, ktoré budú pokračovať v jej rozvoji.

Mgr. Vendelín Nerád

Základná škola vo Vysokej pri Morave v čase socializmu

Tento článok približuje vývoj základnej školy vo Vysokej pri Morave v socialistickom období našich dejín, teda v rokoch 1948 až 1989.

Krátko po Februári 1948 bol prijatý zákon o základnej úprave jednotného školstva, podľa ktorého školskú sústavu v Československu tvorili: I. stupeň – národná škola (1. – 5. ročník) a II. stupeň – stredná škola (6. – 9. ročník). Povinná školská dochádzka bola 9-ročná, pre deti vo veku od 6 do 15 rokov. Na I. a II. stupni boli rovnaké učebné plány a osnovy. Už začiatkom 50. rokov 20. storočia mohli všetky deti prejsť jednotnou nižšou strednou školou.

Podľa školského zákona z roku 1953 vznikla Osemročná stredná škola vo Vysokej pri Morave s osemročnou školskou dochádzkou (OSŠ Vysoká pri Morave). Od roku 1960 sa znovu zavádza 9-ročná povinná školská dochádzka. Názov školy sa mení na Základná deväťročná škola vo Vysokej pri Morave. V zmysle projektu Ďalší rozvoj výchovno-vzdelávacej sústavy prijatého roku 1976, sa podľa zákona z roku 1984 zaviedlo 10-ročné povinné školské vzdelávanie, realizované na I. (1.-4. ročník) a II. stupni (5.-8. ročník) základnej školy a v dvoch ročníkoch zvolenej strednej školy. Oba stupne ZŠ boli pre deti 6 až 14 ročné. Škola niesla názov Základná škola vo Vysokej pri Morave.

Situácia na škole bola v prvých rokoch po skončení druhej svetovej vojny neutešená. Koncom 40. a začiatkom 50. rokov sa vo funkcii riaditeľa školy vystriedali viacerí učitelia, ktorí tu pôsobili veľmi krátko (Holubanský, Oppenberger, Karas). Škola bola umiestnená v budove postavenej ešte v roku 1899. Mala šesť vyhovujúcich tried a jednu ne-

vyhovujúcu – okresný hygienik v nej zakázal učiť. Situácia sa stabilizovala až po príchode Milana Fleischhackera z Podunajských Biskupíc, riaditeľa školy v rokoch 1953-1958. Jeho zástupcom bol Ján Vavrek, ktorý túto funkciu vykonával už od roku 1952.

V roku 1953 bola v obci zriadená osemročná stredná škola zložená z národnej a nižšej strednej školy. Deti dovtedy chodili na strednú školu v Záhorskej Vsi. Stav bol na národnej škole kritický, pretože zo začiatku chýbali dvaja učitelia, kým na strednej škole až traja. S príchodom troch nových učiteliek (Martinovičová, Šteffeková, Čerňanská), sa stav zlepšil.

Otvorenie školského roka, na ktoré boli pozývaní tiež funkcionári masových organizácií, sa konalo na školskom dvore. Starší pionieri privítali prváčikov kyticami kvetov a priplli im na košele červené stužky. Žiaci obdarovali svojich učiteľov kvetmi.

Vyučovalo sa na dve smeny od 8:00 hod. do 18:30 hod. večer. Smenové vyučovanie zaťažovalo jednak žiakov (nemohli mať pevný režim dňa), jednak učiteľov, lebo museli bojovať so slabým vnímaním žiakov v popoludňajších hodinách, jednak riaditeľa, jeho zástupcu a školníka, ktorí museli byť v škole celý deň. V zborovni sa tiesnilo 15 učiteľov.

Žiaci mali byť v škole 15 minút pred zvončením takisto ako učitelia. Dozor konajúci učitelia 30 minút pred vyučovaním. Malé prestávky boli 5 minútové, veľké 10 minútové. Ráno pred vyučovaním bola rozcvička na školskom dvore, v sobotu politický prehľad týždňa pre žiakov. Učitelia mali v utorok pedagogické, v piatok politické porady. Deti, ktoré boli dlhší čas choré, učitelia navštevovali v rodinách a pre-

berali s nimi učebnú látku.

Mimoškolskú opateru a výchovu mali žiaci zabezpečenú v Družine mládeže resp. v Školskej družine. Spočiatku v nej pracovala vedúca a jedna, neskôr dve a napokon tri vychovávateľky v troch oddeleniach.

Prvoradou úlohou školy bola komunistická výchova žiakov. Žiaci boli oboznamovaní so životom v Sovietskom zväze, a to aj prostredníctvom prednášok a diskusií (napr. s Jánom Vavrekom, ktorý bol na zájazde v Zakaukazsku alebo s pozvaným podplukovníkom Československej ľudovej armády, ktorý študoval v ZSSR).

Rozvíjala sa záujmová činnosť žiakov. Úspešne vyvíjal činnosť predovšetkým spevácky a tanečný pioniersky súbor pri škole, ktoré získali ocenenia v rámci krajských súťaží. Bola uzatvorená družba s českými školami (Praha, Chrlice v okrese Brno-okolí), pričom sa uskutočnila návšteva českých detí vo Vysokej pri Morave a slovenských v Prahe a Chrlciach.

Počas prázdnin učitelia i žiaci pomáhali Jednotnému roľníckemu družstvu (JRD) pri žatve a mlatbe. Trávili prázdniny v pionierskych táboroch, v lesoch a pri vode, učitelia aj ako pionierski vedúci. Zapájali sa do zberu slimákov, železného šrotu, papiera alebo starého textilu.

V školskom roku 1957/1958 mala škola 15 učiteľov a 392 žiakov. Na škole skoro pravidelne každým rokom pribúdalo 60-70 žiakov do prvých ročníkov avšak odchádzal počet 40 žiakov, čím počet žiakov z roka na rok stále rástol (410 v školskom roku 1958/1959, 428 v šk. roku 1959/1960, 456 v šk. roku 1960/1961, 474 v šk. roku 1961/1962).

Od 1. septembra 1958 bol riaditeľom školy Ján Vavrek, jeho zástupkyňou sa stala Jolana Kráľová, učiteľka, ktorá na škole pôsobila od roku 1950. Obidvaja sa zúčastňovali častých porád v Bratislave. Školský rok sa niesol v znamení hesla Vpred za dovŕšenie kultúrnej revolúcie, ktoré vytyčil XI. zjazd Komunistickej strany Československa (KSČ). Boli preto stanovené tieto hlavné úlohy: spojiť školu so životom; vychovávať v duchu ateistickom; aktualizovať vyučovanie neodtrhnuto od miestnych problémov; týždenne oboznamovať žiakov s medzinárodnou a vnútroštátnou situáciou; pripraviť podmienky na utvorenie 9. ročníka; pripraviť podmienky na začatie prác v školskej dielni.

V rámci spojenia školy so životom boli žiaci na exkurziách v Bavnárskych závodoch V. I. Lenina vo Vysokej pri Morave, na poliach a v maštaloch Jednotného roľníckeho družstva (JRD), na Strojno-tractorových staniciach (STS). V mimovyučovacom čase sa konali brigády. Žiaci pomáhali JRD pri žatve i zbere škodcov (chrústov a mandelín), hrachu, zemiakov, kukurice.

V zmysle spojenia školy so životom bolo realizované polytechnické vyučovanie (práce na pozemku, práce v dielni, ručné práce). V budove školy vznikla kombinovaná stolársko-zámočnícka dielňa (od školského roka 1967/68 to boli dve samostatné dielne, stolárska a zámočnícka).

Škola mala svoje patronátne podniky, s ktorými uzatvárala patronátne zmluvy. Boli to Bavnárske závody V. I. Lenina vo Vysokej pri Morave (neskôr Levitex), Jednotné roľnícke družstvo (neskôr JRD Záhorská niva) a útvar Pohraničnej stráže vo Vysokej pri Morave. Patronátne podniky škole napomáhali predovšetkým materiálne (napr. vybavili dielne technického vyučovania). Útvar Pohraničnej stráže organizoval pre deti rôzne programy (napr. ukážky bojovej techniky, jazdy zručnosti, preteky), pomáhal pri vyučovaní brannej výchovy, niektorí vojaci boli vedúcimi pionierskych oddielov alebo viedli krúžky pionierskej skupiny Mladých strážcov hraníc. Spoluprácu s patronátnymi podnikmi mali na starosti (rovnako ako aj s Miestnym národným výborom) riaditeľ školy a jeho zástupca. Spolupráca bola zo strany vedenia školy hodnotená ako dobrá.

Pri škole vyvíjalo činnosť Združenie rodičov a priateľov školy (ZRPŠ). Výbor ZRPŠ pracoval podľa celoročného plánu práce školy. Členmi výboru ZRPŠ boli triedni dôvernici. Významná bola pomoc rodičov na brigádach organizovaných školou.

V školskom roku 1959/1960 mala škola 428 žiakov, 18 učiteľov, 15 tried, 6 vyhovujúcich a 1 nevyhovujúcu miestnosť. Jedna trieda bola umiestnená v budove bývalej Materskej školy, ktorú škole v roku 1959 prideliť Miestny národný výbor (MNV). Jeho tajomník mal na škole prednášku spojenú s besedou o práci MNV, predseda JRD zase prednášku o problémoch družstva. Za ich pomoci sa v júli 1959 na škole

konali generálne opravy. Výmenu okien, opravu schodov, výmalbu tried, zborovne, kabinetov, chodieb a ostatných priestorov realizoval Okresný stavebný podnik v Bratislave.

V nasledujúcom školskom roku 1960/1961 mala škola už 16 tried (10 na prvom stupni a 6 na druhom stupni), z toho bolo 14 tried v budove školy, 2 triedy sa nachádzali v priestoroch bývalej Materskej školy, starej, vlhkej, nevyhovujúcej budove. Bolo potrebné zahájiť stavebné práce na budove úplne novej, 13 triednej školy.

V roku 1960 bol so žiakmi prerokovaný text novej Ústavy Československej socialistickej republiky. Po prvýkrát dostali učebnice a ďalšie učebné pomôcky zadarmo. Hodnotilo sa to ako prvý krok k budovaniu komunistickej spoločnosti. Boli spracovávané nové plány výchovy, týždenné plány práce, plány prázdninových aktivít. V sobotu sa konal týždenný prehľad tlače pre žiakov, v utorok politický prehľad tlače pre učiteľov, v piatok pedagogický prehľad tlače pre učiteľov. V pondelok o 18:00 hod. sa konali učiteľské schôdze a školenia. Vekový priemer učiteľov bol 25 rokov.

Vedenie školy sa v tomto období sťažovalo, že mladé učiteľky sa nezapájajú do práce v obci, tak ako by bolo treba. Po skončení vyučovania cestujú domov - do Bratislavy. Vedeniu školy robila starosti aj školská dochádzka cigánskych/rómskych detí a detí z Nandinho dvora a Dúbravy. Tento problém bol s čiastočným úspechom riešený nielen školou, ale aj školskou komisiou pri Miestnom národnom výbore.

V školskom roku 1959/1960 sa na škole vyskytli mums a žltáčka. Prehliadky žiakov vzorne konali školský lekár a zdravotná sestra.

Zo záujmových krúžkov si najlepšie viedol recitačný krúžok. Žiaci získali viaceré ceny nielen v okresných a krajských súťažiach, ale aj celoštátne (v Prostějove 2. miesto pričom 1. cena nebola udelená).

V školskom roku 1961/1962 mala škola až 20 učiteľov, 17 tried a 474 žiakov. Vyriešením nedostatočnej priestorovej kapacity bola nová budova školy. Za účasti vedúcej odboru školstva Okresného národného výboru Bratislava-vidiek Dany Kábovej, ju otvorili dňa 27. februára 1962. Na otváracom ceremoniáli hral školský orchester. Na stavbe novej budovy školy pracovali okrem profesionálnych stavbárov nielen občania obce, ale aj žiaci, ktorí spolu odpracovali 5000 hodín. Výstavbou novej školy bol vyriešený problém dvojsmennosti výučby. V novej budove školy však chýbala Družina mládeže so školskou jedálňou, ktorá sa nachádzala v starej budove školy. Zostala v nej aj dielňa a klubovňa Pionierskej organizácie Československého svazu mládeže (PO ČSM). Chýbala telocvičňa. S podporou JRD však bolo vybudované školské športové ihrisko.

Technický personál školy tvorili školník, kurič, údržbár, kuchárky a upratovačky. Školníkom bol Štefan Lipa, ktorý v júni 1963 zomrel. Od 1. septembra 1963 sa novým školníkom stal František Čermák, kuričom a údržbárom Valentín Štefanovič. V novej budove školy boli zamestnané dve upratovačky, v starej budove jedna. Kuchárkou (kuchyňa sa nachádzala v starej budove školy) bola Jozefína Mikulášková, pomocníčkou Jozefína Poláková. Škola mala 5 kabinetov, 7 služobných bytov v školskej bytovke a dom školníka.

V roku 1961 odišla zo školy Jolana Kráľová. Novým zástupcom riaditeľa sa stal Július Šteffl z Jaroviec. Po jeho úmrtí sa zástupkyňou Jána Vavreka v roku 1964 stala učiteľka Margita Čerňanská. Učiteľský kolektív bol posilnený príchodom Magdy Rovnej, Andreja Rovného a Tibora Rovného, preložených zo Základnej deväťročnej školy v Kremnici. Zásluhou T. Rovného sa zvýšila úroveň vyučovania prírodovedných predmetov (matematika a fyzika), na dobrej úrovni bol tiež prírodopis a chémia (Andrej Rovný). Žiak školy Milan Houdek získal na fyzikálnej olympiáde 1. miesto.

V školskom roku 1967/1968 prišli na školu učitelia - manželia Ignác a Mária Galvánkovi. Redakčný krúžok pod vedením učiteľky slovenského jazyka M. Galvánkovej začal vydávať školský časopis Kolotoč. I. Galváneš sa stal zástupcom riaditeľa školy a výchovným poradcom.

Od konca 60. rokov dochádzalo ku znižovaniu počtu tried a žiakov. Mladí rodičia totiž odchádzali do Bratislavy. Pretože žiakov a teda i tried ubúdalo, všetky ročníky sa ku koncu školského roka 1971/1972 sústredili do novej budovy školy (v starej budove zostali dve dielne). Počet žiakov v triedach bol pomerne malý, preto sa aj dobre pracovalo (od 18 do 31, neskôr až do 38 žiakov). Počet členov učiteľského zboru sa pohyboval od 9 do 13. V školskom roku 1979/1980 mala ško-

la len 212 žiakov.

Škola plnila a uplatňovala základné ciele školskej politiky KSČ. Vychádzala zo záverov zjazdov KSČ a KSS (Komunistickej strany Slovenska), z plénarých zasadnutí Ústredného výboru KSČ a Ústredného výboru KSS o socialistickej výchove mladého pokolenia a jeho príprave pre život a prácu v rozvinutej socialistickej spoločnosti. V týchto intenciách sa škola riadila celoročným plánom práce. Triedni učitelia si viedli pedagogický denník a spracovávali výchovný plán. Výchovné plány triednych učiteľov vychádzali z rozboru špecifických podmienok v triede. Rozpracovali a skonkretizovali v nich úlohy skvalitnenia výučby a komunistickej výchovy so zreteľom na vekovú vyspelosť žiakov príslušného ročníka a zvláštnosti triedneho kolektívu. Stanovili si v nich aj úlohy v oblasti využitia exkurzií a kultúrnych podujatí, ale tiež opatrenia pre zvýšenie úrovne morálno-politickej výchovy žiakov. V tomto smere sa využívala denná i odborná tlač, rozhlas, televízia a film. Žiaci boli informovaní pravidelne o vnútropolitickej a medzinárodnej situácii.

K zvyšovaniu politického uvedomovania prispievali hodiny občianskej a brannej výchovy. V školskom roku 1974/1975 sa začal budovať Kútik revolučných tradícií, ktorý využívala občianska výchova. Boli inštalované dva panely o Slovenskom národnom povstaní. Branná výchova sa realizovala v spolupráci s útvarom Pohraničnej stráže. Riešila aj vtedajšie otázky mierovej politiky a obrany socialistickej vlasti.

Veľká pozornosť sa venovala ateistickej výchove, účasti na verejnoprospešnej práci, záujmovej činnosti aj príprave k voľbe povolania. Ateistická výchova sa riešila na pedagogických radách, na triednych schôdkach ZRPŠ, ale i v osobnom styku s rodičmi. Odpracovávaním brigádnických hodín sa posilňovala výchova ku kolektivismu. V súčinnosti s poradcom pre voľbu povolania (K. Prokeš, I. Galvánec, E. Ondrovičová), boli organizované exkurzie do rôznych podnikov: Turčianske strojárne v Malackách, Bratislavské elektrotechnické závody, Strojstav Záhorská Ves, Kožatex Plavecký Štvrtok, JRD, textilné závody a ďalšie.

Škola sa zameriavala aj na výchovu k ochrane a tvorbe životného prostredia. V rámci Dní ochrany prírody žiaci – pionieri odpracovali tisíce brigádnických hodín pri skrášľovaní okolia školy (vysádzanie ovocných a okrasných stromov a kríkov). Boli motivovaní získaním odznaku Mladý ochranca prírody. Pozornosť sa taktiež venovala zdravotníckej, protipožiarnej a dopravnej výchove. Na škole vznikol dopravný krúžok. Žiaci mali ovládať pravidlá cestnej premávky. Za týmto účelom navštevovali dopravné ihrisko v Malackách, učili sa poznávať dopravné značky počas terénnych vychádzok. V oblasti výchovy k rodičovstvu (sexuálna výchova), výchovná poradkyňa E. Ondrovičová zabezpečila cez miestneho lekára Déneša prednášky pre 8. a 9. triedu pod názvom Intímne pohovory. Využívali sa aj knižné publikácie (kniha Keď dospievam) a filmy.

Mimoškolskú výchovu naďalej zabezpečovala Školská družina. Vedúcou družiny s tromi oddeleniami bola v 70. rokoch Jana MalchEROVÁ, v 80. rokoch Lýdia Juríková.

Na škole pracovalo metodické združenie a predmetové komisie: spoločenskovedné (Galvánková, Ondrovičová), prírodovedné (Rovný), výchovné (Prokeš), jazykové (Galvánková, Antalísová, Ondrovičová). Veľmi dobrá bola úroveň vyučovania slovenského jazyka, matematiky a fyziky. Žiaci boli vedení k praktickej fyzike (účasť vo fyzikálnych olympiádach), nepovinne sa vyučovala nemčina, neskôr angličtina (7. trieda). Ako nepovinný predmet pokračovali praktiká z fyziky (9. trieda) a z chémie (8. trieda). Na hodinách telesnej výchovy sa cvičilo cez zimu a v zlom počasí na chodbách školy. V školskom roku 1977/1978 bola v rámci akcie Z konečne dobudovaná telocvičňa.

Chovanie žiakov nemalo markantné výkyvy. Väčšie poklesky sa v ich správaní nevyskytovali. Znížené známky z chovania mali za menšie priestupky a neoprávnené hodiny. 61% neprospeievajúcich žiakov tvorili cigánske/rómske deti a deti z Dúbravy. Problém ich dochádzky do školy bol riešený na pedagogických radách, na školskej a kultúrnej komisii pri MNV i na Rade MNV.

Na záver školského roka sa konalo rozlúčkové posedenie s učiteľmi. Žiaci po ukončení školy odchádzali na základe úspešných pohovorov na výberové školy, do priemyslu, poľnohospodárstva alebo do právy v rámci učebných odborov stredných odborných učilíšť. Škola

dostávala smerné čísla pre získanie žiakov do preferovaných povolaní. V školskom roku 1977/1978 ich splnila napr. takto: jeden žiak bol získaný za baníckeho učňa, jeden išiel do vojenskej školy, štyria do stavebníctva, jeden do dopravy. Žiaci 8. triedy, ktorí neboli prijatí na stredné a učňovské školy, navštevovali 9. triedu na ZDŠ v Zohore.

V roku 1977 sa namiesto Ignáca Galvána stala zástupkyňou riaditeľka Božena Ševčíková. Dňa 21. júna 1983 náhle zomrel riaditeľ školy Ján Vavrek. Novou riaditeľkou sa stala Božena Ševčíková. Jej zástupcom Karol Prokeš. Takmer všetci učitelia (vrátane riaditeľky a jej zástupcu) bývali v obci, boli zaangažovaní do mimoškolskej práce. Zúčastňovali sa ideovo-politických a pedagogických školení, ktoré boli vypracované podľa plánu. Vedenie školy však kriticky hodnotilo nadbytok akcií, ktoré narúšali vyučovanie. Upozorňovalo, že pre porady, semináre a školenia volané odborom školstva Okresného národného výboru Bratislava-vidiek, chýbali učitelia stovky hodín.

V školskom roku 1984/1985 navštívila školu niekoľkočlenná skupina inšpektorov školského odboru Okresného národného výboru Bratislava-vidiek (Pätoprstý, Hrebeň a ďalší). Dobré boli hodnotení viacerí členovia učiteľského zboru (napr. M. Hurbaničová). V brannej výchove, ktorá zahŕňala rôzne branné kurzy a cvičenia, bola škola davaná za vzor.

Vo výchovno-vyučovacom procese sa naďalej rozvíjal polytechnický charakter vzdelávania, do vyučovacieho procesu sa zaraďovali okrem topografických a laboratórnych prác čo najviac demonstračných a frontálnych pokusov. V školskom roku 1980/1981 bol zriadený Kútik živej prírody využívaný pri vyučovaní prírodopisu. Pre výučbu technických prác boli v školskom roku 1987/1988 dodané súpravy pre elektromontážne práce a elektroniku. Slabšie vybavenie mali pestovateľské práce (bez laboratória).

Dobre vybudované boli kabinety, učebne, dielne a knižnice. Škola disponovala dostatkom rôznych učebných pomôcok (rádio, televízor, gramofón, diaprojektor, meotor, magnetofón, synchronizátor, diaflex, premietačka Meocub, Medirex, Epidiaskop a iné). V 70. rokoch sa najviac používali gramofóny, televízia (existovalo špeciálne TV vysielačie pre školy), rozhlas a film (premietanie diafilmov, krátkych filmov). Učebné pomôcky boli rozdelené do kabinetov podľa odbornosti. Bohato vybavený bol predovšetkým fyzikálny kabinet. Učiteľ fyziky T. Rovný, ktorý viedol aj technický krúžok, svojpomocne zhotovoval a opravoval viaceré učebné pomôcky.

Vedenie školy v priebehu jej vývoja organizovalo besedy s funkcionármi Miestneho národného výboru, Jednotného roľníckeho družstva, vojakmi útvaru Pohraničnej stráže, so vzornými pracovníkmi Bavlárskych závodov V. I. Lenina alebo so starými komunistami, besedy žiakov so spisovateľmi (Rudo Mórica, Mária Jančová, Cyril Moravčík), žiacke karnevaly (napr. v školskom roku 1987/1988 sa v Kultúrnom dome uskutočnil detský karneval pod heslom Deti sa chcú zabávať v mieri), prednášky, výstavy, výchovné koncerty (napr. Bratislavského dychového kvinteta), návštevy miestneho kina, zoologickej záhrady v Bratislave, divadiel a múzeí (napr. Múzea Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici, Múzea Petra Jilemnického v Jure pri Bratislave alebo Múzea Ľudovíta Štúra v Modre), posedenia s dôchodcami a mnohé ďalšie podujatia. Boli organizované vychádzky za účelom pozorovania prírody alebo dopravných značiek.

Na škole sa pravidelne konali rôzne súťaže (napr. Trieda baví triedu spojenú so záverečnou diskotékou, súťaž o najkrajšiu triedu, súťaž Rodičia škole, škola rodičom), branno-sportové hry a cvičenia (napr. hod granátom, práca s buzolou, šplh na lane), kvízy (napr. Čo vieš o ZSSR alebo kvíz venovaný oslobodeniu v roku 1945), kultúrne programy.

Počas školského roka sa pozornosť venovala významným dňom a výročiam (Slovenské národné povstanie, oslobodenie obce, 1. a 9. máj, Medzinárodný deň žien, Veľká októbrová socialistickej revolúcia, Víťazný Február, Medzinárodný deň detí, K. Gottwald, G. Dimitrov, V. I. Lenin, L. Svoboda, J. Fučík, kpt. J. Nálepka a iné). Boli pripomínané nástenkami v triedach a chodbách, výzdobou celej školy, reláciami v školskom rozhlase a besedami. Z ich príležitosti žiaci pripravovali v škole i v obci slávnostné akadémie. Medzinárodný deň detí sa zvykol oslavovať na štadióne. Večer bola diskotéka so skupinou Apollo. Pripomínal sa tiež Mesiac úcty k starším alebo Mesiac knihy.

Škola sa vyznačovala bohatou záujmovou činnosťou žiakov. Zapájali

sa do množstva krúžkov, z ktorých mimoriadne dobré výsledky dosahoval spevácky, tanečný, recitačný, literárno-dramatický a hudobný krúžok (vystupoval aj v televízii). Vynikajúce úspechy dosahoval strelecký krúžok pod vedením T. Rovného.

Žiaci sa zapájali do rôznych súťaží (napr. Hviezdoslavov Kubín, Vesmír očami detí, Puškinov pamätník, ZSSR očami detí, JRD očami detí), zúčastňovali sa riešenia olympiád (napr. fyzikálnej, chemickej, matematickej), nacvičovali divadelné predstavenia (napr. Popolušku) a divadelné scény, vyrábali darčeky k Medzinárodnému dňu žien, zapájali sa do štafety mieru, ktorá prechádzala pohraničnými obcami, navštevovali hudobný krúžok pri Osvetovej besede. Pravidelne - v päťročných intervaloch - nacvičovali spartakiády. S nacvičenými skladbami vystupovali nielen doma či v rámci okresu Bratislava-viedok, ale aj v Prahe.

Odpracovali desaťtisíce hodín v rámci brigád pri skrášľovaní obce, okolia školy, výstavbe školskej budovy, štadióna, školského ihriska alebo telocvične. A taktiež pri zbere odpadových surovín (napr. zber šrotu, papiera, starého textilu) alebo slimákov. Za zber dostali peniaze, časť dali na Fond solidarity.

Odoberali viaceré časopisy (Družba, Zornička, Ohník, Kamarát a ďalšie), vrátane sovietskych (ruština bola povinným predmetom).

Pri škole pôsobila Pionierska organizácia Socialistického zväzu mládeže (PO SZM), a to od jej vzniku na jar 1949. Spočiatku pod názvom Pionierska organizácia Československého svazu mládeže (PO ČSM, do roku 1968), od roku 1970 PO SZM. Bola to masová voľnočasová organizácia pre deti a mládež vo veku od 6 do 15 rokov. Jej výchovný systém vychádzal z jednotnej výchovy detí a mládeže v duchu marxizmu-leninizmu. Pionieri boli vychovávaní k socialistickému vlastenectvu, k budovaniu a obrane socialistickej vlasti, k priateľstvu so Sovietskym zväzom a podpore celej socialistickej koalície. Organizácia mala vytvorené tri vekové kategórie pre deti: iski vo veku 6-8 rokov, mladší pionieri vo veku 8-12 rokov a starší pionieri vo veku 12 až 15 rokov. Štvrtou bola kategória pionierskych pracovníkov (vedúci nad 18 rokov, inštruktori 15-17 rokov).

Základnou zložkou PO SZM bola pionierska skupina. Pionierska skupina pozostávala z pionierskych oddielov, ktoré sa zakladali podľa školských tried, v podstate pioniersky oddiel sa rovnal školskej triede (oddiel sa potom ešte delil na družiny). Pioniersky oddiel tvoril základnú jednotku pionierskej skupiny. V jeho čele stál oddielový vedúci starší 18 rokov, ktorý sa zo svojej činnosti zodpovedal skupinovému vedúcemu.

Jedenkrát do roka sa zvolávalo oddielové zhromaždenie a pri ňom sa väčšinou konalo i skladanie pionierskeho sľubu. Členom organizácie sa stával žiak základnej školy, občan ČSSR po zložení pionierskeho sľubu prostredníctvom niektorého pionierskeho oddielu. V mesiaci september a október bolo rozdeľovanie pionierov do oddielov, kádrové obsadenie oddielov, voľby pionierskeho aktívu, registrácia oddielov, hodnotiace schôdze kolektívu pionierskych pracovníkov, oddielové volebné zhromaždenia, skupinové volebné zhromaždenia.

K symbolom každého pioniera patrili pioniersky preukaz a pioniersky kovový odznak. Červená šatka uviazaná na krku symbolizovala zväzok 3 generácií – pionierov, zväzákov a komunistov. Ďalším pionierskym symbolom bola červená pionierska zástava PO SZM. Za posledný pioniersky symbol bolo považované pionierske heslo: výzva z úst vedúceho „Budovať a chrániť socialistickú vlasť buď pripravený!“ A odpoveď pioniera „Vždy pripravený!“. Slávnostný pioniersky krok pozostával z bledomodrej košeľe s pionierskou šatkou, u chlapcov z modro-šedých nohavíc, u dievčat z modro-šedej sukne.

V 50. rokoch 20. storočia dostala pionierska organizácia za úlohu dôkladnejší rozvoj záujmovej činnosti v skupinách i oddieloch, pričom dôraz mal byť kladený predovšetkým na mladých technikov a prírodovedcov. Výchovná činnosť v neskoršom období sa zameriavala na kultúrne a turistické akcie a šport. Vo výchovnom systéme bol kladený dôraz na rozvoj detí a mládeže prostredníctvom hier a súťaží (napr. v školskom roku 1976/1977 prebiehala k 60. výročiu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie celoštátna branná hra Vždy pripravený, v školskom roku 1980/1981 dominovala celoštátna hra Pochod za červenou zástavou k 60. výročiu založenia Komunistickej strany Čes-

koslovenska). Pionieri mohli získať Odznam zdatnosti, Odznam odbornosti, odznaky Mladý mičurinec, Mladý budovateľ a iné.

Funkciu skupinového vedúceho pionierskej organizácie postupne vykonávali: Terézia Pešlová, Irena Timková, Tatiana Berošová, Edita Klincová, Františka Fischerová, Karol Prokeš, Elena Šťahorová, Elena Ondrovičová, Sarolta Antaliová, Milan Pačiek. Pod ich vedením organizovala prácu v pionierskej skupine skupinová rada.

Činnosť pionierskej organizácie sa sústredila predovšetkým na verejnosprospešné práce, na krúžkovú činnosť, na organizovanie kultúrnych programov ku školským a verejným oslavám. Pionieri pomáhali pri okrasňovaní obce (upratovali chodníky, sadili a obstrihávali ovocné a okrasné stromy), pomáhali MNV pri výstavbe štadióna alebo telocvične v akcii Z, pomáhali JRD pri zbere úrody. Pravidelne sa zúčastňovali zápisu novorodeniatok do matriky a blahoželali novomanželom pri sobášii na MNV.

Pionieri organizovali kultúrne akcie k významným výročiam, dňom alebo udalostiam (napr. Medzinárodný deň detí, Veľká októbrová socialistická revolúcia, Dedo Mráz, Medzinárodný deň žien, voľby do zastupiteľských zborov). Pripravovali kultúrny program pri otvorení školského roku a iných príležitostiach. S kultúrnym programom navštevovali Jednotné roľnícke družstvo i bavlňárske závody v obci. K výročiu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie (VOSR) bola organizovaná slávnostná akadémia a lampiónový sprievod (7. november). Pri oslavách výročia založenia KSČ sa pionieri stretávali so staršími komunistami.

Zapájali sa do celoštátnych pionierskych hier a súťaží (Pod červenou zástavou, Putujeme za ľudovou piesňou, Cestou k slobode a mieru). V školskom roku 1981/1982 obsadili pionieri z Vysokiej pri Morave na celoslovenskej súťaži o cenu VVVO (skrátka zrejme znamená veliteľa východného vojenského okruhu) v Tatranskej Lomnici 2. miesto v kategórii družstiev a Mikuláš Jakab obsadil v kategórii jednotlivcov 1. miesto. Pionieri sa zapájali aj do súťaží v zbere odpadových surovín (fliaš, handier, papiera, železa či textilu), zbierali tiež liečivé rastliny alebo pomarančové šupky.

Pionieri čítali Pionierske noviny, navštevovali miesta a inštitúcie pripomínajúce revolučné zápasy (napr. Múzeum V. I. Lenina v Bratislave), niektorí sa zúčastňovali školení v pionierskom stredisku v českej Seči. V rámci Klubu medzinárodnej družby si dopisovali a vymieňali darčeky so sovietskymi pioniermi z Krivoj Rogu (Dnepropetrovská oblasť), z Novorossijska a Irkutskej oblasti, a takisto s maďarskými pioniermi.

Pionierska organizácia spolupracovala s útvarom Pohraničnej stráže v obci. V roku 1955 bol program pionierov a hraničiarov sfilmovaný. Vojaci boli často pionierskymi oddielovými vedúcimi. Vojak viedol aj turistický krúžok. Pionieri z tohto krúžku v roku 1959 strávili 12 dní prázdnin pod Kriváňom, stany zakúpil patronátny podnik Bavlňárske závody V. I. Lenina, kotlíky zabezpečilo Združenie rodičov a priateľov školy (ZRPŠ).

Na Nový rok na pozvanie prezidenta republiky, sa každoročne zišli na Pražskom hrade najlepší pionieri z najlepších škôl z celej republiky. Jednou z týchto škôl v Západoslovenskom kraji za okres Bratislava-viedok bola OŠŠ vo Vysokiej pri Morave, ktorú v Prahe reprezentoval pionier Jozef Luptáček. V roku 1960 školu navštívila delegácia Komso-molu z Dnepropetrovskej oblasti (Sovietsky zväz). Pri celkovom počte žiakov 456 bolo vtedy na škole 317 pionierov a 108 iskiev. Organizovanosť v pionierskej organizácii tak predstavovala 92,9 %.

V roku 1974 dostala školská pionierska skupina názov PS Mladých strážcov hraníc. Pionieri od tohto roku vyvíjali činnosť v oddieloch Mladých strážcov hraníc. V školskom roku 1983/1984 mala napr. pri celkovom počte 246 žiakov 69 iskiev, 99 mladších pionierov a 78 starších pionierov v 8 oddieloch. Skupinovú radu tvorilo 9 pionierov (Anton Miškolci, Róbert Hurbanič, Martina Ševčíková, Nikol Nerádová, Andrea Dvoranová, Jozef Kováčik, Dana Ťukáľková, Monika Odvárková a Katka Rovná).

Pionierska skupina mala v tomto období nasledovné záujmové útvary (krúžky): recitačný, strelecký, tanečný, zdravotný, krúžok šikovných rúk, ľahko atletický, technický, spevácky, KMD, stolnotenisový, rybársky a požiarnický. K akciám organizovaných PS Mladých strážcov hraníc patrili v 80. rokoch napr. stolnotenisový turnaj, Posedenie pri jedličke, Posedenie pri samovare, Deň Ľudových milícií, dopravná

súťaž Pioniersky semafor spojená s jazdou zručnosti, strelecká súťaž Vždy pripravený, branná súťaž Partizánsky samopal, Beh Smeny a Mladej fronty, Deň československých pionierov, či súťaže v nohejbale alebo vybijanej. Deň mladého obrancu vlasti bol spravidla spojený s besedou s vojakom, návštevou útvaru Pohraničnej stráže a s ukážkou bojovej techniky. Súčasťou boli aj branné preteky.

V školskom roku 1987/1988 prijala pionierska skupina Mladých strážcov hraníc takýto záväzok: zvyšovať svoju telesnú pripravenosť tak, aby odznak zdatnosti získalo 90% žiakov, nazbierať papier, textil, liečivé rastliny, odpracovať na úprave okolia školy a v obci 2000 brigádnických hodín.

V školskom roku 1988/1989 sa práca pionierov niesla v znamení hesla: S deťmi celého sveta za mier. V nastupujúcom školskom roku 1989/1990 bola činnosť Pionierskej organizácie Socialistického zväzu mládeže pri ZŠ vo Vysokej pri Morave následkom novembrového štátneho prevratu zastavená. PO SZM formálne zanikla na celom území

štátu v roku 1990.

Základná škola vo Vysokej pri Morave zažila počas socialistickej éry našich dejín bezprecedentný rozvoj, ktorý súvisel s rozvojom obce. Škola žila jej problémami po stránke politickej, hospodárskej i kultúrnej. V škole sa popri rozumovej výchove, všeobecnom i odbornom vzdelávaní poskytovala aj sústavná mravná výchova, estetická, pracovná a telesná výchova. Veľká pozornosť bola venovaná i vlastenckej, svetonázorovej a internacionálnej výchove žiakov. Dosahovaným cieľom školy vždy bolo zabezpečenie jednoty výchovy a vzdelávania.

Za poskytnutie archívnych materiálov ďakujem riaditeľovi školy Danielovi Prokopovi, Jarmile Rusnákovej a Gabriele Gabrišovej. V poslednom rade ďakujem mojej neteri Dominike Dinušovej za cenné rady a kontakty.

Peter Dinuš

Pôvodný text autora prešiel redakčnou úpravou.

V Hoštetne sme našli svoj domov

Sme mladá rodina a už to bude osem rokov, čo žijeme vo Vyskej pri Morave a cítime sa tu dobre.

Pamätám si to, akoby to bolo včera. Približne pred deviatimi rokmi sme stáli na pozemku, ktorý sme náhodou našli v inzercii. Nekontaktovali sme hneď realitnú kanceláriu, lebo sme si to chceli najskôr prísť pozrieť a nechať si to prejsť hlavou. Až doteraz sme nemali šťastie na kúpu pekného hotového domu za dobrú cenu. Lokalita Vysoká pri Morave bola pre nás vyhovujúca, ale hotových domov na predaj v ponuke veľa nebolo. Preto sme sa rozhodli kúpiť pozemok. Ten sa predsa vždy dá predať a k ničomu nezaväzuje. S týmto nápadom prišla moja žena a myslím, že to bol dobrý nápad.

Na naše úprimné prevkapanie nás realitná kancelária informovala, že pozemok je ešte stále voľný. Tak sme ho telefonicky rezervovali a dohodli si stretnutie, ktoré malo byť o pár dní. Späť z obhliadky sme sa však neponáhľali. Prešli sme sa po dedine a okolí a prvej okoloidúcej sme sa opýtali, ako sa jej tu žije. Pani obec vychválila, pridala nejaké historky z minulosti (zdôraznila, že to bola stredisková obec) a dodala, že tu žijú dobrí ľudia. Aj tu sa vraj dá nájsť nejaký problém (všade niečo majú), ale že by sa dalo veľmi sťažovať, to nie.

Znelo to dobre, oveľa lepšie ako v inej obci na okolí, kde sme takmer kúpili dom, ale domáci nás upozornili, že nekupujeme v ideálnej lokalite a tak sme hľadali ďalej. Už vtedy sme cez Hoštetno prechádzali, aj mne aj žene sa zapáčilo, a tak sme tu kúpili pozemok.

Ľudia sa často pýtajú, ako sa Bystričania dostali do Hoštetna. Ja som sa narodil v Banskej Bystrici, ale z matkinej strany pochádza moja rodina z moravskej oblasti Hané (ktorá je tiež pri Morave). Manželka má korene na Horehroní v obci Strelníky medzi Breznom a Banskou Bystricou. Sem sme však neprišli priamo z Bystrice, ale z Bratislavy. Tam som sa presťahoval za prácou po ukončení štúdia ešte v roku 2011. Moja manželka (vtedy ešte „fajerka“) sa za mnou po ukončení školy presťahovala tiež. Niekoľko krát sme sa sťahovali, bývali sme v prenájmoch v Dúbravke a Petržalke. Vlastne až nedávno uplynul čas, keď sme v Hoštetne a vo „vlastnom“ dlhšie, ako sme žili v Bratislave v podnájmoch.

Ako sa nám tu býva? Začiatky boli nevyhnutne ťažké, ale tak to už v živote chodí. Začali sme doslova na zelenej lúke, kde bolo treba vybudovať nielen dom, ale aj zabezpečiť chod rodiny a starostlivosť o potomstvo. V čase keď sme sa sem sťahovali, dcéra mala niečo vyše roka a manželka bola na materskej. Ja som odchádzal do práce, ona tu zostávala sama. Nikoho sme tu nepoznali a rodina bola vzdialená viac ako 200 km.

Postupom času sme spoznávali miestnych ľudí a zistili sme, že máme dobrých susedov (čo dnes nie je samozrejmosť). Prvé kontakty sa uskutočnili prostredníctvom detí (rovesníci a ich rodičia). Ja som sa zároveň počas výstavby domu zoznamoval s ľuďmi na obecnom úrade.

Ľudia sú tu veľmi srdeční a nápomocní. Nikdy som nemal pocit, že by sa niekto na mňa pozeral cez prsty, že „toto je prisťahovelec“. Na druhej strane, vždy sme chceli byť súčasťou komunity, nie postaviť si vysoký múr a len vychádzať spoza neho autom do práce a do obchodu.

Nikdy nezabudnem, ako som trochu nervózne prvý krát telefonicky kontaktoval priamo starostu, pretože som od obce potreboval nejaký podklad pre stavebné povolenie. „Jasné, nie je problém, vybavíme“. S rovnakým postojom sa stretávam dodnes, keď sa potrebujem o niečom informovať, alebo vybaviť. Problémy, ktoré sa čas od času vyskytnú, sa aj vyriešia.

Naposledy keď ma dobehol problém s vývozom žumpy (počas viačného času a pôvodne mi nevedeli dať skorší termín ako o dva týždne), vyriešilo sa to na obecnom úrade zreorganizovaním vývozov. Hoci som sa pôvodne obával, že to bude problém, mal som nakoniec pocit, že obec stojí pri nás a nenechá nás v štychu.

Jednou z vecí, ktorú by som rád vyzdvihol, je aktivizmus ľudí. Už v Bratislave sme sa naučili chodiť na brigády, ktoré mali za cieľ nielen vyzbierať odpadky v okolí, ale cielene likvidovať čierne skládky. Preto som rád, že v obci vzniklo zoskupenie Za krajšie Hochštentu, vďaka ktorému som sa zoznámil s fajn ľuďmi a aj spolu s deťmi prispievame

ku krajšiemu prostrediu našej obce. Je to dobrý príklad pre deti. Obec nás v tomto podporuje a je správne, že iniciatívu preberajú aj občania, ktorí nečakajú, že obec všetko urobí za nich. Podobne sa mi páči aj projekt inštalácie lavičiek, ktoré si občania môžu „adoptovať“ (len sa ich nejak nevieme dočkať).

Podobných aktivít je v obci viac (napr. Cykloklub Vysočan, či motorári Patriots), ale keďže máme deti, najviac vnímame akcie pre najmenších. V posledných rokoch pribudlo množstvo podujatí, ani nestíhame všetky navštevovať, ale sme radi že sú. Synergicky sa spájajú aktivity vedenia obce, ZŠ, MŠ a Kultúrnej komisie. Kade chodím, tade ich chválím, pretože si myslím, že nie je samozrejmosťou mať takúto starostlivosť a aktivity pre deti. Osobitne to platí pre školu a škôlku.

Nezveličujem, ale cítim sa hrdo, keď známym rozprávam, čo všetko naše deti zažívajú a pritom žijeme „len na dedine“ a nie v meste. Pani učiteľky sa deťom venujú oveľa viac než musia a než je inde bežným štandardom. Sme im za to vďační.

Samozrejme, vždy existujú veci, ktoré sa dajú zlepšovať. Aj v tomto ohľade som ale rád, že ľudia sa snažia byť aktívni a ovplyvňovať veci, nielen pasívne nadávať. V poslednom čase rezonuje neporiadok na námestí za zastávkou v centre obce. Z môjho pohľadu chýba tínedžerom miesto, ktoré by bolo ich a kde by sa mohli stretávať a niesli by zaň trochu zodpovednosti. Treba povedať, že malé deti do 12 rokov majú detské ihriská, dospelí už majú svoje vlastné miesta na život a stretávanie, ale tí dospievajúci sa stratili niekde medzi tým.

Pritom im netreba budovať niečo špeciálne, stačilo by miesto, kde by mohli sedieť spolu, alebo v skupinkách a baviť sa navzájom. Majú iné potreby ako malé deti a zároveň sú inak nastavení ako dospelí. Netuším, koľko takých detí tu je, ale možno by stálo za úvahu sa s nimi spojiť a vyjsť im v ústrety. Výmenou za to, by za svoj priestor niesli zodpovednosť a starali sa oň. Stojí to za zváženie. Už čoskoro sa to bude týkať aj nás, deti predsa rastú ako z vody a nechceme, aby sa len tak podaromnici flákali.

Ďalšia vec, ktorá sa rieši, je tlak na vlastníkov pozemkov, ktoré sú zanedbané. S určitou satisfakciou vnímam nedávny oznam obce, ktorá na toto začína upozorňovať, pretože na niektorých pozemkoch rastie vysoká burina a hromadia sa odpadky. Našťastie to nie je hromadný jav, ale je lepšie to podchytiť včas. Zanedbané pozemky priťahujú individuá, ktoré tam začnú vyhadzovať odpad a to predsa nik vo svojom susedstve nechce. Rovnako ako invazívne buriny a následne napríklad aj komáre.

Keď to ale zhrniem, býva sa nám dobre a ľudia sú tu fajn. Máme pocit, že je o nás postarané a obec sa rozvíja. Máme možnosť priložiť ruku k spoločnému dielu. Teraz sme sa dočkali verejného osvetlenia a rozhlasu, nasledovať má kanalizácia. Naše deti to od začiatku berú ako svoj domov a my s manželkou sme si tu v Hoštetne vybudovali náš nový domov. Nie je to samozrejmosť a my sme za to vďační.

Spokojný občan Tomáš Masaryk Mikulík

KEĎ SA ŠKOLA PREMENÍ NA ATELIÉR POD ŠÍRYM NEBOM

Plenér SZUŠ Vysoká pri Morave odhalil krásu okolitého sveta očami našich umelkyň a umelcov

Ceruzka v ruke, oči upierané na vzdialenú krajinu – tak vyzeralo prvé júnové ráno, keď sa naše mladé talenty vrhli do svojho prvého veľkého dobrodružstva: plenéru.

Francúzski impresionisti v 19. storočí revolučne opustili dusné ateliéry a maľovali plein air – pod šírym nebom. Claude Monet zachytával svetlo v reálnom čase, Auguste Renoir hľadal farby v prírode. Naše deti nasledovali túto tradíciu: posadili sa na skladacie stoličky, opreli si kresliacu dosku o kolená a konfrontovali sa s najnáročnejším modelom – skutočnosťou.

Prečo práve vonku? Svetlo. V triede je konštantné, vonku sa mení každú sekundu. Oblak zatieni slnko, vietor prehne trávu, tieň tancuje. Toto dynamické prostredie podnecuje mladé talenty byť pozorné, rýchle a adaptabilné.

ARCHITEKTÚRA AKO PRVÁ LEKCIA

7. júna sa prvý ročník učil vidieť svoju školu novými očami. Nie len budovu, ale systém línií, plôch a objemov. Ceruzka 2H pre jemné základy, HB pre strednú intenzitu, 2B pre výrazné tieň – takto jednoducho sa učili, že grafitové čiary majú svoju dušu.

Perspektíva nie je matematika, je to filozofia priestoru. Línie nie sú len čiary – sú to cesty vedúce oko do hĺbky obrazu. Deti objavovali, že ich škola má nekonečno uhlov pohľadu, každý s vlastným príbehom. Progresívne kreslili základy budovy, sledovali ako sa menia proporcie s perspektívou, učili sa rozoznávať svetlo a tieň na fasáde.

Druhá fáza priniesla farbu. Progresívne farby, farebné ceruzky – každé médium hovorí iným jazykom. Mladí umelci a umelkyne odhalili, že tieň nie je sivý, ale fialový, modrý či zelenkavý. Vrstvenie od svetlých tónov k tmavým vytvorilo hĺbku. Teplé farby vystupujú, studené ustupujú – to je farebná psychológia. Škola sa pod ich rukami menila z architektonického objektu na farebnú symfóniu.

Tretia výzva bola prírodnejšia: zachytiť živé sochárske diela prírody – stromy. Scumbling, krúživé pohyby ceruzkou, vytvorilo textúru kôry. Cross-hatching, kríženie čiar, dodalo hĺbku tieňom. Mladé talenty objavili, že príroda má rytmus, ktorý možno len interpretovať, nie vynútiť. Každý list, každá vetva má svoj vlastný charakter a svetlo sa cez korunu prelína ako živá pavučina.

PEZINOK: GOTIKA STRETÁVA RENESANCIU

Pre starší ročník sa 8. a 9. júna otvorili brány Pezinského zámku – živé učebnice architektúry, kde každý detail rozpráva príbeh. Po prehliadke interiéru si žiačky a žiaci našli svoje miesta okolo zámku a začali zachytávať jeho majestátnosť z rôznych uhlov. Architektonické skicovanie vyžaduje presnosť, proporcie, selektívne videnie. Rôzne perspektívy odhalili, ako uhol pohľadu mení charakter objektu – z diaľky pôsobil monumentálne, zblízka odhaľoval jemné detaily kamenného opracovania.

Proportional measurement ceruzkou pomáhalo zachytiť správne pomery, blind contour drawing bez pohľadu na papier rozvíjalo pozorovacie schopnosti, gestural drawing zachytávalo energiu a dynamiku budovy. Každá technika mala svoj účel. Negative space učilo vidieť priestory medzi objektmi, ktoré obvykle prehliadame – presvetlené arkády, okná ako tmavé plochy.

Gradácia tónov vytvorila ilúziu objemu na plochom papieri. Edge quality rozhodovala o hĺbke – ostré hrany priťahovali pozornosť k detailom, jemné usmerňovali oko k celkovej kompozícii. Atmospheric perspective ukázala, že vzdialené časti zámku sú svetlejšie a menej kontrastné. Tento prírodný jav premenil plochý papier na okno do architektúry storočí.

VÝSTAVA A POĎAKOVANIE

Vianočná výstava 2025 odhalí cestu od jednoduchých línií školy po komplexné kompozície zámku. Každá kresba je svedectvom individuálneho pohľadu, každé dielo jedinečnou interpretáciou reality. Návštevníci uvidia, ako sa z neistých prvých čiar vyvinuli sebavedomé výtvary vyjadrenia.

Bez podpory okolia by takéto projekty nemohli existovať. Rodina Šidlovská a Slatinová svojimi darmi ukázali, že umenie má v našej spoločnosti pevné miesto a podporu. Dlhoročná spolupráca s riaditeľom školy Mgr. Danielom Prokopom, Beátkou Miškolciovou a Jarkou Rusnákovou vytvára stabilné základy pre ďalší rozvoj umeleckého vzdelávania.

UMENIE SPÁJA

Plenér nie je len kreslenie pod šírym nebom. Je to proces, pri ktorom sa mladé talenty učia vidieť svet novými očami, chápať krásu v obyčajných veciach a vyjadriť svoje vnímanie prostredníctvom vizuálneho jazyka. Je to most medzi vnútorným svetom a vonkajšou realitou, medzi technikou a emóciami, medzi minulosťou a budúcnosťou.

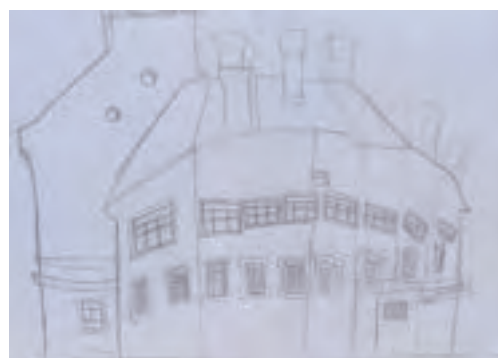
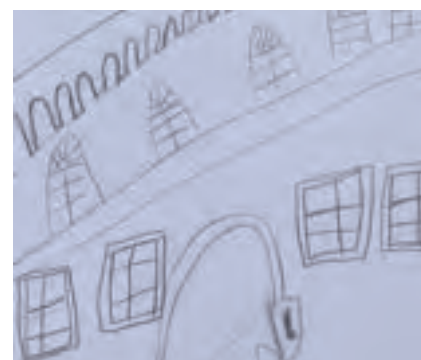
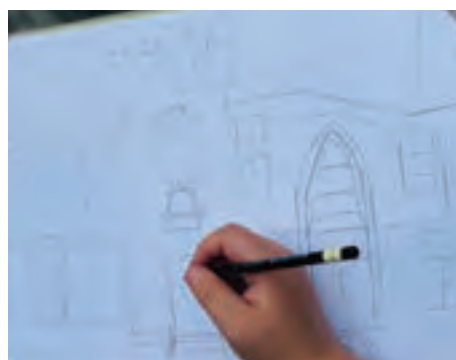
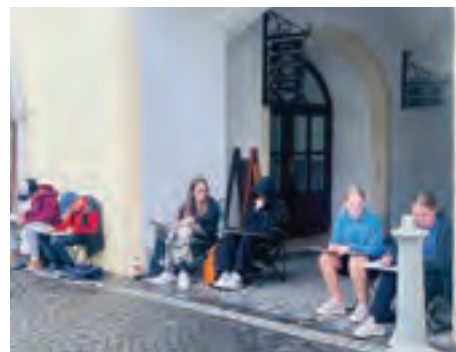
V každej kresbe, ktorá vznikla počas týchto júnových dní, pulzuje kus srdca mladého človeka. A to je jedna z najcennejších vecí, ktoré môže umenie darovať svetu.

Dr. Zuzana Križalkovičová

Foto: Archív SZUŠ Vysoká pri Morave

OBČASNÍK PRE VŠETKÝCH OBČANOV OBCE VYSOKÁ PRI MORAVE

Základná škola s materskou školou Vysoká pri Morave

Čo všetko sme prežili v materskej škole

Po zimných prázdninách materská škola opäť ožila detským smiechom a radosťou. Tak ako deti, aj pani učiteľky sa tešili na náš škôlkar-ský život plný nových zážitkov a prekvapení.

V druhom polroku školského roka sa nám podarilo sponzorským spôsobom vymeniť nábytok v herni triede Žabiek a skrine na materiál pre pani učiteľky a upratovačky. Združenie rodičov pri MŠ Vysoká pri Morave zakúpilo na dvor materskej školy dva herné prvky – z výťažku predaja, balančný mostík a z príspevkov 2% lanovú preliezačku.

Na základe odborného posudku dendrológa sme vykonali asanáciu stromov, ktoré ohrozovali bezpečnosť pobytu na dvore materskej školy.

Pokračovala zabehnutá krúžková činnosť. Deti opäť začali pravidelne navštevovať krúžok anglického jazyka, pohybový rytmizáčik a nepravdivý krúžok Brick by Brick.

Deti okrem aktivít v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu v materskej škole zažili:

MrFUNtastic

Mr. FUNtastic zavítal do našej škôlky s programom, ktorý bol nabitý vtipnými scénkami, komickými situáciami, veselými kúzlami a známymi detskými pesničkami, na ktoré si deti aj zatancovali.

Karneval s Miou

Počas fašiangového obdobia sme sa ani v našej materskej škole nezaobišli bez karnevalu. Karneval je udalosť, na ktorú sa tešia všetky deti. Premenia sa na vysnívané postavičky alebo zvieratká. Spestrením tohtoročného karnevalu bola Mia, ktorá piesňami a hrami priniesla medzi deti dobrú náladu. Pani kuchárky nám pripravili aj šišky, ktoré boli čerešničkou na torte tohtoročného karnevalu.

Divadlo Ujo Viktor

S náučno-zábavným interaktívnym programom zavítal do našej materskej školy aj veselý ujo Viktor, ktorý roztancoval všetky deti a aj pani učiteľky.

Noc Andersena

Zo štvrtka na piatok sa najstaršie deti a pani učiteľky premenili na Šmoulíky a Šmoulov. Zažili sme večer plný bohatého programu. Deti si vyrobili „šmoulo“ čelenky, zdolali „šmoulo“ športové výzvy, pochutili si na slávnostnej večeri, hľadali stratenú Šmoulíku, ktorú uniesol Gargamel, nechýbala „šmoulo“ diskoteka, na ktorej sa naučili tancovať spoločný „šmoulo“ tanček a rozprávka na dobrú noc. Všetky deti zvládli noc v materskej škole bez najmenšieho problému. Veríme, že okrem diplomu, ktorý získali za odvahu, si odniesli domov aj nezapudnuteľné zážitky.

Vystúpenie na výročnej schôdzi Jednoty dôchodcov Vysoká pri Morave

S radosťou sme prijali pozvanie otvoriť krátkym pásmom výročnú schôdzu Jednoty dôchodcov Vysoká pri Morave. Keďže nezabúdame na naše tradície, dve deti vystúpili v krojoch, ktoré sú symbolom našej obce.

Morena

Pásmom „Morena, Morena kde si prebývala...“ sa deti na brehu rieky Moravy rozlúčili s pani Zimou a privítali pani Jar. Pán starosta po krátkom pásmo Morenu, ktorú sme vyrobili v materskej škole spolu s deťmi, zapálil a hodil do Moravy. Za svoju šikovnosť deti dostali od pána starostu sladkú odmenu.

Mám básničku na jazyčku

Na prvom ročníku recitačnej súťaže „Mám básničku na jazyčku“ predniesli svoje básne najodvážnejšie deti z triedy Včielok a Žabiek. Recitovali pred svojimi spolužiakmi a pani učiteľkami. Za odvahu a šikovný jazyček získali Diplom odvážneho recitátora. Na naše talenty sme veľmi hrdí a už teraz sa tešíme na druhý ročník súťaže.

Divadlo Zachráňme zemeguľu

Zachráňme Zemeguľu. Takto znie názov interaktívneho hudobného predstavenia s roztomilým maskotom, ktoré zavítalo medzi naše deti. Nechýbala hudba, tanec a edukačné témy ako ekológia a triedenie odpadu.

Návšteva základnej školy

Pár dní pred v Zápisom do prvého ročníka sa prišli predškoláci pozrieť, ako to vyzerá vo veľkej škole. Stretli sa so svojimi staršími kamarátmi, vyskúšali si, aké je to sedieť v školskej lavici, podpísali sa na tabuľu, celou vetou sa predstavili pani učiteľke a cez veľkú prestávku boli na školskom dvore. Nakukli do zborovne a dokonca boli aj v riaditeľni. Veríme, že sa deťom bude v škole páčiť aj v septembri.

Kurz plávania

Od pondelka 7.4.2025 do 11.4.2025 deti z našej materskej školy absolvovali plavecký výcvik pod vedením certifikovaných lektorov. Deti boli rozdelené do skupín na základe veku a doposiaľ nadobudnutých skúseností s plávaním. Každé ráno sa deti pred vstupom do bazéna rozcvičili a následne získavali základy plávania. V piatok každé dieťa za statočnosť, podané výkony a rešpektovanie pravidiel získalo medailu. Ďakujeme lektorom zo spoločnosti Happy Kids za profesionálny prístup a pekné chvíle strávené v bazéne.

Slávnostné odhalenie veľkonočného vajíčka

Veľmi nás potešilo pozvanie od pani Jarky Mikuláškovej na slávnostné odhalenie veľkonočného vajíčka, ktoré zdobilo počas veľkonočných sviatkov priestor pred Obecným úradom. Vážime si to, pre deti to bol krásny zážitok.

Póla radí deťom

V rámci dopravnej prevencie sa naša materská škola zapojila do projektu Póla radí deťom. Cieľom prevencie je, aby si deti už od útleho veku uvedomovali, akú veľkú zodpovednosť nesú za seba i za ostatných účastníkov premávky. Vzdelávanie bolo rozdelené na dva dni. Okrem aktivít si deti vypracovali aj pracovný zošit na danú tému. Ďakujeme pani Dankovičovej za profesionálny prístup a trpezlivosť pri práci s našimi deťmi.

Sadenie čučoriedkových kríkov, bazalky, uhorky a paradajky

Do vyvýšeného záhonu na dvore materskej školy sme s deťmi v mesiaci apríl posadili sadenice uhorky a paradajky a k bylinkám pribudla aj bazalka.

Do záhonu k jahodám a malinám pribudli dva čučoriedkové kríky odrody Duke, ktoré sme vysadili v rámci projektu Dobrý Ježko. Išlo o sprievodnú edukatívnu akciu vyplývajúcu zo školského programu.

Veľkonočné hľadanie vajíčok

Na tradičné hľadanie veľkonočných vajíčok sa deti veľmi tešili. Na dvore materskej školy hľadali schované Kinder vajíčka, ktoré pozbiehali do veľkonočného košíka. Na záver deti nedostali len vajíčko, rozdělili sme si aj veľkonočných zajačikov, ktorých deti dostali od pána Vrabčeka.

Zdobenie javora

Posledný aprílový deň sa niesol v znamení ľudovej tradície, Stavania máje. Deti si s pani učiteľkami vyzdobili javor farebnými stužkami. Nechýbala ani zábava, deti tancovali a spievali na ľudovú nôt. Aj týmto spôsobom sa snažíme deťom priblížiť naše zvyky a tradície.

Paci Pac

Veselý koncert pesničkovej encyklopédie v podaní Paci Pac deti privítali s veľkým očakávaním. Počas koncertu sa učili ako si umyť zúbky, naučili sa čosi o zvieratkách a mnoho ďalších vecí.

Besiedka ku dňu matiek

Tak, ako každý rok, v tomto čase, si deti s pani učiteľkami pripravili krásny program pri príležitosti Dňa matiek. Po programe mali rodičia možnosť ochutnať nátierky, ktoré pripravili pani kuchárky a ktoré sú deťom podávané počas pobytu v materskej škole.

Rodičovská brigáda – podakovanie riaditeľa školy

V sobotu 17.5. sa uskutočnila brigáda rodičov detí materskej školy. Počasie nám zo začiatku priveľmi neprialo, avšak v priebehu doobednia sa trochu umúdriilo, a tak sme sa mohli pustiť do práce. Rodičia vyčistili a vyupratovali areál materskej školy, otcovia pripravili betónový podklad a osadili novú preliezku, ktorú zakúpilo rodičovské združenie. Ďalej sa pripravil betónový základ na osadenie novej vstupnej brány.

Podakovanie patrí všetkým zúčastneným rodičom, menovite:

Patrícia Kopčová, Dominika Hollá, Jozef Maxián, Martin Grúbl, Vanda Zelenková, Michal a Dominika Malíkovi, rodina Chrenková, rodina Micháľková, Miriama Lachatová a Richard Malík.

Podakovanie patrí aj zamestnancom školy:

zastupujúci školník Pavol Šidlovský, vedúca školskej jedálne Janka Baumannová, pani učiteľky Drahúška Špirková a Helenka Bobáková, pani upratovačka Marienka Krúžeková a pani kuchárka Evička Jurkovičová.

Koordinátorkou brigády bola pani zástupkyňa Beáta Miškolciová.

Touto cestou ďakujeme aj firme EPOXIDY.sk – pán Michal Benkovič za sponzorské dodanie farieb a Obecnému úradu Vysoká pri Morave. Ešte raz ďakujeme všetkým zúčastneným, urobilo sa opäť kus veľkej práce a skrásnilo sa prostredie našej materskej školy.

Svetový deň mlieka

21.5.2025 sme si s deťmi pripomenuli Svetový deň mlieka. Pripomenuli sme si význam konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov ako dôležitej zložky výživy. Mlieko je významným zdrojom bielkovín, vitamínov, minerálov a iných látok, ktoré sú zdrojom výživy pre ľudský organizmus a podieľajú sa na prevencii proti ochoreniam. Pre deti sme mali pripravenú prezentáciu zameranú na to, odkiaľ mlieko získavame, ako sa spracováva a čo sa z neho vyrába. Deti si po prezentácii robili ochutené jogurty, ochutnali kyslú smotanu a pani kuchárky nám na desiati pripravili bryndzovú nátierku a mlieko. Na záver si deti s pani učiteľkami vypracovali pracovné listy.

Dopraváček

Májové doobedie sme si spestrili jazdou na vláčiku Dopraváčiku. Počas jazdy po uliciach našej obce sa deti učili a opakovali si dopravné značky, spievali pesničky s dopravnou tematikou. Na záver absolvovali kvíz a za vedomosti boli deti odmenené sladkosťou a diplomom.

Príprava bazového sirupu

Ako si pripraviť bazový sirup? Keďže nám na dvore materskej školy kvitne krásny strom bazy čiernej, rozhodli sme sa deťom priblížiť liečivé účinky tohto kvetu na ľudský organizmus a pripraviť si spoločne sirup. Na dvore materskej školy sme natrhali bazové kvety, ktoré deti nastrohali na menšie kúsky a naložili ich do pripravenej prevarenej vody, do ktorej sme pridali na kolieska nakrájaný citrón. Po odležaní sme kvety precedili, sirup prevarili a dochutili. Aj takýmto zážitkovým učením si krátko chvíle v materskej škole.

Škola v prírode

Hotel Mýto, Mýto pod Ďumbierom bol cieľ tohtoročnej školy v prírode. Školu v prírode si užilo 12 detí plniacich si povinné predprimárne vzdelávanie z triedy Včielok. Babylonská škola v prírode na tému Alica v krajine zázrakov nám prostredníctvom umeleckých dielní a animačného programu zabezpečila týždeň plný zážitkov, na ktoré budeme dlho spomínať.

Rozlúčka predškolákov

Rozlúčka s predškolákmi je posledná veľká udalosť, na ktorú sa všetci tešíme a zároveň smútime. Tento rok z materskej školy odchádza 19 detí, ktoré si v septembri začnú plniť povinnú školskú dochádzku. Deti sa v priebehu doobedia rozlúčili s mladšími kamarátmi, pani učiteľkami, upratovačkami a kuchárkami. Nasledoval slávnostný obed a na záver sa oficiálne s pripraveným programom rozlúčili z celou materskou školou. Boli pasovaní za školákov a na pamiatku dostali darček. Odchádzajú veľmi šikovné deti, ktorým z celého srdca želáme, aby sa im v škole aj v živote darilo.

V škole sa len neznámkuje

Čas rýchlo plyní a než sme sa nazdali, ďalší školský polrok končí. A nielenže polrok, ale ďalší školský rok. A tak ako v prvom polroku, ani v tomto naši žiaci nelenili a zapájali sa do mnohých školských aktivít, súťaží a zúčastnili sa výchovných koncertov, či športových aktivít..

V januári ich čakali Malacké maratónske dni, kde obsadili krásne šieste miesto. V školskom kole Hviezdoslavovho Kubína predviedli svoje recitačné schopnosti pri prednese vybraných diel z poézie a prózy pred porotou zloženou z pani učiteľiek slovenského jazyka a literatúry prvého a druhého stupňa. Mesiac sme ukončili rozdáním obávaných polročných vysvedčení. Tento deň bol významný najmä pre našich prváčikov. Veď svoje prvé vysvedčenie nezískate každý deň, no nie?

Február sme odštartovali lyžiarskym kurzom na Čertovici, odkiaľ sa žiaci vrátili plní zážitkov a dobrodružstiev. Taktiež bola na našej škole vyhlásená súťaž o Top triedu. Súťaží sa vo viacerých kategóriách (poriadok v triede, zapájanie sa do školských aktivít, výzdoba triedy a vzorné správanie žiakov), za ktoré žiaci získavajú body. Tie sa ná-

sledne na konci druhého polroka sčítajú. Triedu, ktorá sa umiestni na prvom mieste za prvý a druhý stupeň čaká odmena. Žiaci tretieho a štvrtého ročníka mali možnosť predviesť svoje vedomosti v súťaži Vševedko. Február sme zakončili fašiangovým karnevalom, kde žiaci predviedli svoju kreativitu a fantáziu vytvorením pozoruhodných kostýmov a masiek. Rovnako si mohli pochutiť i na výborných šiškách, ktoré pre nich pripravilo Rodičovské združenie a naše skvelé pani kuchárky zo školskej jedálne.

Mesiac marec bol náročný najmä pre našich deviatakov, ktorých čakalo celoštátne Testovanie 9 z predmetov matematika a slovenský jazyk a literatúra. Žiaci náboženskej výchovy sa tento mesiac zapojili do Biblickej olympiády, ktorá bude trvať až do júna. Žiaci pracujú na hodinách s plagátmi, nálepkami a interaktívnymi úlohami. Počas Dňa vody sme si pripomenuli význam tejto drahocennej tekutiny oblečením modrej farby. Druháci až ôsmaci

usilovne počítali a zapojili sa do matematickej súťaže Klokán.

Marec je mesiacom knihy a naši žiaci si význam týchto studníc vedomostí uctili viacerými aktivitami. Čítali sa knihy, vytvárali sa záznamy, ilustrácie, ale i vlastné príbehy.

Tiež náš navštívili naši predškoláci a pripomenuli sme si 80. výročie oslobodenia obce. Napokon sme si i zaspievali na výchovnom koncerte Balada o Jánošíkovi, kde odzneli najkrajšie a najznámejšie piesne z muzikálu Na skle maľované, sprevádzané pútavým výkladom o živote nášho najznámejšieho zbojníka.

Marec utiekol ako voda a privítal nás bláznivý apríl. My sme jeho privítanie opätovne a privítali sme ho v bláznivom oblečení. Naši žiaci mali opäť možnosť predviesť svoje matematické schopnosti v súťaži Pytagoriáda a pripomenúť si závažnosť choroby menom rakovina počas Dňa narcisov, kde sme vybírali krásnu sumu na boj proti tejto zákernej chorobe. Apríl sa niesol i v duchu športu, keď žiaci i učiteľia počas Dňa športových hier absolvovali pešiu túru do susednej dediny Zohor. Taktiež sa rozhybali počas jarného zberu papiera. Žiaci mali možnosť zapojiť sa do matematickej súťaže BezKriedy, kde ich čakali vecné ceny v podobe hracej konzoly, či finančnej odmeny.

No a než sme sa nazdali, bol tu máj. Ten sme odštartovali Dňom Európy. Jednotlivé triedy si pod vedením triednych paní učiteľiek pripravili zaujímavosti o jednotlivých štátoch a tie následne prezentovali pred svojimi spolužiakmi z iných tried. Naši prváci a štvrtáci absolvovali prvý tohtoročný koncoročný výlet a milovníci mlieka mohli tento nápoj osláviť počas Dňa mlieka.

A to nie je všetko. Pretože pani učiteľky sú naozaj snaživé a kreatívne, snažia sa žiakom počas celého školského roka oživiť bežné vyučovanie krúžkami alebo zaujímavými aktivitami na hodinách. A tak si žiaci vyskúšali pletenie a štrikovanie, prácu s kožou, plastom alebo látkou, či drôtom, vyrezávali z dreva, vytvárali si rodinný kalendár, vyrábali veľkonočné pozdravy, hrali spoločenské hry, zasadili si svoje prvé rastlinky...

Čo dodať na záver? Škola nie je len miestom vzdelávania, ale poskytuje i priestor na osobný rast, budovanie pút priateľstva a objavovanie i rozvoj záujmov. Pevne veríme, že naša škola svojimi aktivitami a podporou umožňuje naplňovať potenciál každého žiaka. Rovnako veríme, že v tomto poslaní budeme pokračovať i ďalšie roky.

Koniec školského roka je tu a my sa tešíme na prázdniny. Ďakujeme všetkým, ktorí pomáhajú a podporujú našu materskú a základnú školu. Všetkým želáme pokojné, slnečné a oddychové leto.

zamestnanci a vedenie školy

Zo života Detského centra

Farbička

Vekové rozpätie detí v našej Farbičke je 18 mesiacov - 4 roky. Vekový rozdiel medzi najmladšími a najstaršími deťmi však nie je problém, práve naopak, staršie deti sa spontánne delia o svoje vedomosti s mladšími, mladšie deti nachádzajú pomoc a oporu vo svojich starších kamarátoch. Keď sa hrajú deti rozdielneho veku, hra je uvoľnená a radostná, staršie deti sa nesnažia za každú cenu zvíťaziť, hra nie je poznačená súperením a súťaživosťou. Takáto hravá atmosféra podporuje kreativitu a učenie nových zručností.

Počas celého školského roka zažijeme s našimi deťmi veľa krásnych okamihov. Tak ako každý rok, sme sa všetci tešili na karnevalové šantenie. Deti prišli v krásnych maskách, prišli lienky, Spiderman, drak, princezná, psík z Labkovej patrole a na všetko dozoroval policajt Mimi. Zábava bola skvelá. Deti tancovali, spievali, súťažili.

V marci sme spolu s deťmi miestnej MŠ privítali jar na brehu rieky Moravy, rozlúčili sme sa tak s pani Zimou. Pre naše „kvietky“ to bol veľký zážitok.

Nezabudli sme ani na Deň matiek a otcov. Pre nich deti pripravili vlastnoručne vyrobené darčeky a zarecitovali básničku.

MDD sme oslávili spolu s vílou Lesanou a jej edukačno-zábavným interaktívnym programom o prírode. Spolu s maňuškou - Múdrú sovou sa deti niečo dozvedeli o zbieraní húb, bylinkách, o ohni a vode, o počasí, o dôležitosti zbierania odpadkov. S Lesanou sa hrali na zvieratká, súťažili, tancovali na rôzne pesničky. Veľká zábava bola s čarovným klobúkom. Tento deň sme si všetci užili.

Počas celého kalendárneho roka organizujeme v našej Farbičke narodeninové oslavy pre deti vo veku od 3 do 8 rokov. Pre deti sú pripravené dve hodiny skvelej zábavy, krásne vyzdobené priestory, bohaté občerstvenie, šikovní animátori s programom plným hier a zábavy, nechýba darček pre oslávenca, ako aj spomienkové videá a fotografie z oslavy.

Ešte by sme sa radi aj touto cestou poďakovali manželom Mikuláškovým za krásny darček pre naše deti – dreveného Pinocchia, ktorý skrášľuje schody našej Farbičky. Deti si ho hneď obľúbili, vždy sa pri ňom pristavia, pohladkajú ho, prihovoria sa. Je to ich nový kamarát. Ďakujeme.

Bc. Viera Kopčová

Artur Tomášek zvíťazil na celoslovenských interpretačných súťažiach v hre na trúbke

Na minuloročný úspech a reprezentáciu Slovenska na medzinárodnej interpretačnej súťaži vo formáte V4 nadviazal obyvateľ Vysokiej pri Morave Artur Tomášek tiež v uplynulom období. 11-ročný Artur Tomášek, ktorý sa venuje hre na trúbke, sa v šk. roku 2024/25 predstavil na dvoch celoslovenských interpretačných súťažiach a hral na viacerých pódioch na Slovensku.

Dňa 3. decembra 2024 zvíťazil na XVI. ročníku interpretačnej súťaže v hre na plechové dychové nástroje „Dni Miloša Ruppeldta“ v Bratislave. Za svoju interpretáciu troch častí skladby Impromptus od J. Hanuša a tretej vety Sonáty F dur pre trúbku a orchester P. Baldassariho získal prvé miesto v kategórii I.A a Cenu Olgy Trebitschovej za najlepší umelecký prejav. V nadväznosti na tento úspech vystúpil na slávnostnom koncerte víťazov súťaží Dni Miloša Ruppeldta v rámci cyklu koncertov História v novom šate, ktorý sa konal 20. mája 2025 v Primaciálnom paláci v Bratislave. Na klavíri mladého umelca sprevádzala Mgr. art. B. Gajdošová - Tolarová, ArtD.

Následne v dňoch 29. a 30. mája 2025 sa zúčastnil dvojkolovej detskej interpretačnej súťaže J. Cikkera v Banskej Bystrici. Interpretačná súťaž sa konala v rámci XXXI. ročníka Detského hudobného festivalu Banská Bystrica na ZUŠ J. Cikkera. Tu sa Artur Tomášek umiestnil v zlatom pásme vo svojej kategórii I.A (deti do 13 rokov) a zároveň ako súťažiaci so ziskom najvyššieho počtu bodov spomedzi všetkých súťažiacich sa stal laureátom celej súťaže v sólovej hre na dychových plechových nástrojoch. Predviedol päť častí skladby Impromptus od J. Hanuša a tretiu vetu Sonáty F dur pre trúbku a orchester od P. Baldassariho. Na klavíri ho sprevádzala Mgr. art. Z. Zárvivá, PhD., ArtD. S vybranou časťou svojho programu vystúpil na slávnostnom koncerte víťazov v Banskej Bystrici.

Na základe svojich úspechov ako žiak Základnej umeleckej školy v Stupave si dňa 23. júna 2025 už druhý raz prevzal ocenenie primátora mesta Stupava za úspešné reprezentovanie ZUŠ a mesta Stupava.

K uvedeným úspechom blahoželáme a želáme i v budúcnosti veľa entuziazmu, nadšenia a radosti z hudby.

doc. Dominika Dinušová, PhD.

Cykloklub Vysočan – Aktivity v prvom polroku 2025

Cykloklub Vysočan vstúpil do roka 2025 s bohatým programom a chuťou pokračovať v rozvoji cyklistickej komunity v našej obci.

Už 18. januára sme sa stretli na výročnom zasadnutí členskej schôdze, kde sme zhodnotili uplynulý rok, vyhodnotili činnosť klubu a zároveň si stanovili nové ciele a plány na aktuálnu sezónu.

V nasledujúcom mesiaci, 22. februára, sme sa venovali technickej stránke cyklistiky. V rámci vzdelávacieho stretnutia sme sa zamerali na správne nastavenie posedu na bicykli a diskutovali o možnostiach individuálnych úprav bicyklov s cieľom dosiahnuť ešte väčší komfort a radosť z jazdy. Praktické rady ocenili nielen nováčikovia, ale aj skúsenejší cyklisti.

Prvé jarné dni sme tradične venovali dobrovoľníckej práci. Dňa 22. marca sme zorganizovali brigádu na čistenie cyklotrás, pričom sme sa zamerali na úseky smerujúce k mostu VysoMarch a smerom na Záhoriskú Ves. Pokračovali sme 26. apríla ďalšou brigádou, počas ktorej sme upravili a vyčistili cykloskalky pri bufete pod Šancom a v okolí štadióna.

V rámci údržby sme sa opäť stretli 24. mája na ďalšej brigáde, ktorá prispela k bezpečnejšiemu a príjemnejšiemu pohybu po našich trasách.

Oficiálne sme cyklistickú sezónu otvorili 28. apríla tradičnou jazdou na Devín, ktorá sa každý rok teší veľkej obľube medzi členmi klubu.

Ani oslavy 1. mája sa neobišli bez bicyklov – vybrali sme sa na výjazd na Košariská, kde sme si deň práce užili v priateľskej atmosfére a pri tradičných cigánskych pečienkach.

Na konci mája sme si dopriali aj niečo z kultúry a histórie. V nedeľu 25. mája sme absolvovali príjemnú cyklotúru cez most VysoMarch až k zámku Schlosshof. Výlet bol obohatený o prechádzku krásnymi zámockými záhradami a cestou späť sme sa zastavili na malé občerstvenie v Devínskej Novej Vsi. Išlo o pohodový výjazd s výbornou atmosférou, ktorý bol príjemným sprestrením medzi náročnejšími trasami.

Vyvrcholením našich jarných aktivít bol cyklovýlet do obce Habovka, ktorý sa uskutočnil v dňoch od 29. mája do 1. júna. V piatok 30. mája sme sa vydali na trasu z Habovky do Dlhej nad Oravou, ktorá viedla popri Bielom potoku a rieke Orava. Jazda lesnými cestami nám poskytla jedinečnú príležitosť otestovať techniku jazdy v náročnejšom teréne. V sobotu sme pokračovali výjazdom cez Zuberec až do Spálenej doliny, kde sme si po krátkom oddychu dopriali výšľap na Ťatliakovu chatu, nachádzajúcu sa v krásnom prostredí Západných Tatier, priamo pri Ťatliakovom jazere v nadmorskej výške 1 393 m n. m. Naspäť sme sa zviezli sedačkovou lanovkou a následne navštívili Múzeum Oravskej dediny. Výlet sme zakončili návratom do Habovky, kde nás čakala večera a voľný program.

Prvé mesiace roka 2025 potvrdili, že Cykloklub Vysočan nie je len o bicyklovaní, ale aj o priateľstve, spoločnej zodpovednosti za naše okolie a láske k pohybu v prírode. Ďakujeme všetkým členom za aktívnu účasť a tešíme sa na ďalšie spoločné kilometre!

A ak aj vy radi bicyklujete, no nemáte s kým, či neviete kam, nestrácajte čas a pridajte sa k nám!

cykloklubvysocan@gmail.com

Hana Malcherová

ŠŤASTIE PRAJE PRIPRAVENÝM

Súčasťou hasičského života je okrem iných činností aj neustále sa zdokonaľovať a pripravovať na reálnu zásahovú činnosť. Akcieschopnosť hasičskej jednotky sa najlepšie trénuje pri plánovaných taktických, alebo previerkových cvičeniach.

OZ Dobrovoľný hasičský zbor Vysoká pri Morave si na sviatok práce - 1. máj 2025 naplánoval previerkové cvičenie hasičskej jednotky. Toto cvičenie sa v danom termíne aj uskutočnilo a bolo realizované hneď druhý deň po akcii stavania mája v našej obci, a tak mali hasiči obidva dni plné ruky práce. Tematicky bolo cvičenie zamerané na simuláciu požiaru prírodného prostredia – drevín a drevnej hmoty v blízkosti objektu budovy. Miestom cvičenia sa stala spustnutá a neudržiavaná prevádzková stavba bývalého obecného vodného zdroja na Zohorskej ceste, ktorá je určená na demoláciu.

Cieľom previerkového cvičenia bolo v reálnych podmienkach požiariu:

- preverenie akcieschopnosti hasičských jednotiek
- zlepšenie vzájomnej súčinnosti hasičských jednotiek
- zvýšenie pripravenosti a praktických zručností hasičských jednotiek
- precvičenie využitia prostriedkov hasičskej jednotky a spôsobu vedenia pri zásahu
- preverenie výdatnosti obecnej hydrantovej siete v lokalite čerpania vody na Hraničiarkej ul. 958/44

Na previerkovom cvičení, ktoré trvalo približne 4 hodiny sa zúčastnilo 10 členov našej hasičskej jednotky s dvomi kusmi hasičskej techniky – Iveco Daily a Škoda RTO. Štyria dobrovoľní hasiči z DHZO Láb s cisternovou automobilovou striekačkou – CAS 32 – Tatra 815 a profesionálni hasiči z Malaciek s dvoma kusmi automobilových hasičských striekačiek CAS 30 T815 7 6x6, ktorí si preverovali časy dojazdu po rôznych trasách z Malaciek. Tieto poznatky profesionálnych hasičov sú dôležité pri zabezpečení organizácie prípadnej zásahovej činnosti v období uzatvorenia železničného prejazdu medzi Stupavou a našou obcou.

Vďaka patrí všetkým zúčastneným hasičom, ktorí zabezpečovali priamo plánované činnosti pri zdolávaní požiaru, organizácii dopravy a činnosti vodného zdroja, ale aj pri prekvapivej neplánovanej simulovanej situácii - pri poskytovaní prvej pomoci v terénnych podmienkach zasahujúcemu hasičovi.

Cvičenie splnilo svoj cieľ a účel pre našu hasičskú jednotku. Vďaka patrí tiež starostovi obce, ktorý umožnil takýto druh výcviku vykonať na obecnom pozemku a majetku. Poďakovanie patrí aj spoluobčanom, ktorí boli tolerantní pri dopravných obmedzeniach a disciplinovaní pri pozorovaní udalosti ako diváci.

Ing. Ferdinand Kováč
Predseda OZ DHZ Vysoká pri Morave
Foto: Majo Trusik

POZOR NA POŽIARE V LETE

S príchodom teplejších dní si uvedomujeme, že asi aj tento rok nás čaká letné obdobie s horúcimi a suchými dňami. Vplyv globálneho otepľovania má za následok aj to, že v prírode sa každoročne v tomto čase vytvárajú podmienky so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiarov.

Príkladom takejto situácie je aj udalosť z minulého roka, keď bol začiatkom septembra po suchom auguste zaznamenaný požiar v lešisku v katastri našej obce - v lokalite Veľké Axi. Tento požiar lesného porastu bol našťastie rýchlou reakciou hasičov eliminovaný, ale príčin jeho vzniku mohlo byť viac.

Väčšina požiarov v prírode býva spravidla spôsobená ľudskou nedbanlivosťou a to predovšetkým pri zakladaní ohňa, alebo v dôsledku nedbanlivo odhodnených cigariet, a často na miestach nelegálnych skládok domového, hlavne skleneného, ale aj iného odpadu. Vyskytujú sa i prípady úmyselne spôsobených požiarov v lesoch, na lúkach, na plodinách, alebo lesnom majetku a požiare, ktoré vzniknú pri hre detí bez dozoru dospelých.

Jednou z dôležitých oblastí ktoré riešia profesionálni aj dobrovoľní hasiči je oblasť predchádzania požiarom – prevencia. Z tohto dôvodu sa obrátila Územná organizácia Dobrovoľnej Požiarnej Ochrany SR v Malackách aj na obyvateľov našej obce s výzvou, ktorú uvádzame v plnom znení:

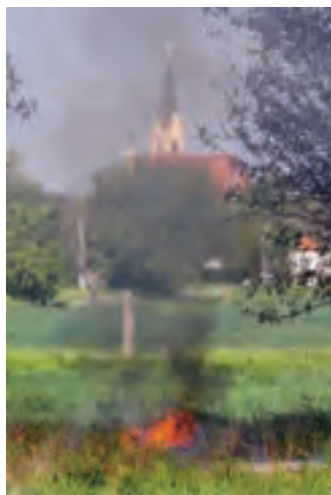
Čo robiť, ak vznikol požiar?

Bezodkladne ohlásiť vznik požiaru na ohlasovňu požiarov - t. č. 150 alebo na t. č. 112 koordinačného strediska integrovaného záchranného systému, uviesť kde horí (pokiaľ je to možné vymedziť lokalitu), čo horí, kto volá a v prípade potreby riadiť sa pokynmi operačného dôstojníka, ak je to možné, uhasiť požiar dostupnými prostriedkami (voda, piesok, zemina a pod.), alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia, vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, najmä detí a chorých ľudí, v prípade potreby na výzvu veliteľa zásahu poskytnúť osobnú a vecnú pomoc jednotke Hasičského a záchranného zboru.

My za dobrovoľných hasičov v našej obci prajeme všetkým spoluobčanom len kľudné letné a prázdninové dovolenkové dni naplnené príjemným pobytom pri vode a v prírode. Prosíme všetkých, aby sa aj svojou činnosťou a zodpovednosťou pricinili o naplnenie takýchto dní.

Ing. Ferdinand Kováč predseda OZDHZ Vysoká pri Morave

V obci sme v I. polroku 2025 zrealizovali

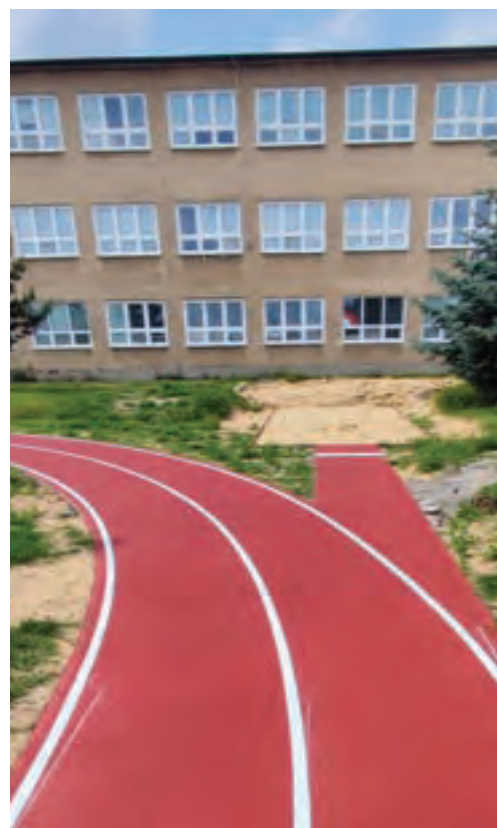
Renovácia šatní na futbalovom ihrisku

Vybudovanie verejného osvetlenia, obecného rozhlasu a osadenie dopravného zrkadla na Veternej ulici

Rekonštrukcia a rozšírenie športového areálu pri základnej škole

Zakúpenie prípojného nosiča kontajnerov

Zakúpenie malotraktora

Mať psa nie je len radosť, ale aj zodpovednosť!

Milí občania, na základe opakujúcich sa podnetov vás chceme dôrazne upozorniť na dôležitosť dodržiavania pravidiel týkajúcich sa pohybu psov na verejných priestranstvách našej obce.

Každý majiteľ psa je povinný zabezpečiť, aby jeho štvornohý priateľ neohrozoval bezpečnosť a pohodlie ľudí ani zvierat v okolí. **Voľný pohyb psov v intraviláne obce je zakázaný!** Pohyb psa bez vodítka a náhubku mimo chovného priestoru alebo zariadenia na chov je považovaný za voľný pohyb.

Psov na vôdzke by mala viesť osoba, ktorá je fyzicky aj psychicky spôsobilá psa ovládať v každej situácii. Zodpovednosť za správanie psa nesie jeho držiteľ, alebo osoba, ktorá psa práve vedie či dohliada na jeho pohyb.

Dodatočné pravidlá pre verejné priestranstvá:

Vstup so psom na detské ihriská, cintorín či do zariadení poskytujúcich služby je zakázaný, pokiaľ vlastník alebo správca nerozhodne inak. Tento zákaz sa nevzťahuje na vodiacich psov.

Majiteľ psa je povinný odstrániť jeho exkrementy z verejných priestranstiev. Preto by mal mať pri sebe vhodné pomôcky na ich odstránenie.

Dodržiavaním týchto pravidiel prejavujete ohľaduplnosť a rešpekt voči ostatným obyvateľom obce. Každý z nás túži po bezpečnom a pokojnom prostredí, kde sa môže pohybovať bez obáv z možného útoku zo strany psa.

Prosíme vás, aby ste na svojich psíkoch dohliadali zodpovedne. Spoločne tak môžeme vytvoriť harmonické prostredie pre ľudí aj zvieratá v našej obci.

Samospráva obce

Uznesenia z 9. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Vysoká pri Morave, konaného dňa 12.12.2024

Uznesenie číslo 91/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje predložený program zasadnutia bez pripomienok, dodatkov a zmien.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 92/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave

I. určuje za overovateľov zápisnice zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva č.9/2024 poslancov Ing. Hanu Tomečkovú a p. Dušana Dvorana, za zapisovateľku pracovníčku obce Mgr. Ivanu Polákovú.

II. určuje návrhovú komisiu v zložení poslancov Milan Lapčík, Marián Malcher a Ing.

Elena Vinceková.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 93/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave:

I. berie na vedomie: správu hlavnej kontrolórky o plnení uznesení prijatých na obecnom zastupiteľstve vo Vysokej pri Morave zo dňa 30.10.2024 a dňa 20.11.2024, že tieto uznesenia terminované ku dňu 12.12.2024 sú splnené a dlhodobé sa priebežne zabezpečujú.

II. berie na vedomie: správu hlavnej kontrolórky o uzneseniach, prijatých na OcZ počas roku 2024, ktoré neboli doteraz zrealizované a na plnení uznesení sa zatiaľ pracuje. (Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 94/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave

I. berie na vedomie podanú správu o činnosti starostu obce za obdobie od 30.10.2024 do 12.12.2024

II. berie na vedomie podané správy predsedov komisií o činnosti za obdobie od

30.10.2024 do 12.12.2024

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 95/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje VZN č.1/2025 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre rok 2025 podľa predloženého návrhu.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 96/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje podľa predloženého návrhu VZN č.2/2025 o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia z dôvodu účinnosti nového zákona č. 190/2023 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 97/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje podľa predloženého návrhu

Stanovenie úhrad za služby poskytované obcou občanom a právnickým osobám pre rok 2025

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 98/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave v súlade s § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 10 zákona č.

583/2004 Z. z.o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov

I.berie na vedomie

a) návrh rozpočtu na roky 2026 a 2027

b) návrh programového rozpočtu na roky 2026 a 2027

c) stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce na roky 2025-2027

II. s ch v a ľ u j e

a.) programový rozpočet na rok 2025

b.) rozpočet na rok 2025 v celkovej sume:

Bežný rozpočet

príjmy 2 332 516,00 €

výdavky 2 287 695,00 €

Kapitálový rozpočet

príjmy 2 698 557,00 €

výdavky 2 792 557,00 €

Finančné operácie

príjmy 89 000,00 €

výdavky 0,00 €

Rozpočet SPOLU:

príjmy 5 120 073,00€

výdavky 5 080 252,00€

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 99/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave b e r i e n a v e d o m i e poskytnutie dotácie vo výške 1500€ pre OZ Zmiešaný spevácky zbor Hochstetňan na doplnenie krojových súčastí pre nových členov a pre deti.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 100/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave

I. berie na vedomie správu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2024 II. s ú h l a s í s predloženým plánom kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na I. polrok 2025 bez pripomienok.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 101/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave s c h v a ľ u j e odmenu hlavnej kontrolórky za II. polrok 2024 vo výške 30 %

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 102/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave s c h v a ľ u j e kúpu malotraktora pre potreby obce po uskutočnení prieskumu trhu na základe cenovej ponuky firmy Alcor Motors s.r.o. v sume 24.685,00 € s DPH.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“	- 8
„PROTI“	- 0
„ZDRŽAL SA“	- 0

Uznesenie číslo 103/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave s c h v a ľ u j e práce navyše na rekonštrukcii kúrenia na futbalovom štadióne vo Vysokej pri Morave vo výške 1500€ s DPH pre p. Jána Horvátha.

(Uznesenie schvaľuje 8 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“ - 8
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 104/2024

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave s c h v a ľ u j e návrh zadania projektu Zníženia energetickej náročnosti Kultúrneho domu vo Vysokej pri Morave od firmy Masplan s.r.o . v celkovej cene 9480€ s DPH v zmysle predloženej cenovej ponuky.

(Uznesenie schvaľuje 7 poslancov z prítomných 8 a z celkového počtu 9)

„ZA“ - 7
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 1 (p. poslanec Dušan Dvoran)

Overovatelia zápisnice: Ing. Hana Tomečková
Dušan Dvoran

Uznesenia podpísané starostom.

Mgr. Andrej D v o r a n
starosta obce

Uznesenia z 1. zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Vysoká pri Morave, konaného dňa 20.02.2025

Uznesenie číslo 1/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje predložený program zasadnutia bez pripomienok, dodatkov a zmien.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 2/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave určuje za overovateľov zápisnice zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva č.1/2025 poslancov Ing. Hanu Tomečkovú a p. Mariána Kohúta, za zapisovateľa/ku Danu Koreničovú.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 3/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie správu hlavnej kontrolórky o plnení uznesení prijatých na obecnom zastupiteľstve vo Vysokej pri Morave dňa 12.12.2024, že tieto uznesenia terminované ku dňu 20.02.2025 sú splnené a dlhodobé sa priebežne zabezpečujú.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 4/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie: Podanú správu o činnosti starostu obce za obdobie od 12.12.2024 – 20.02.2025

Podané správy predsedov komisií o činnosti za obdobie od 12.12.2024 – 20.02.2025

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 5/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje Hospodárenie obce, použitie

Rezervného fondu a Hodnotiacu správu programového rozpočtu k 31.12.2024

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 6/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s opakovaným prenájomom ihriska pre Obecný futbalový klub vo Vysokej pri Morave.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 7 /2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje

A./ Realizáciu kapitálovej investície financovanej z poskytnutej dotácie z Environmentálneho fondu pre projekt s názvom „Zakúpenie malotraktora pre obec vysoká pri Morave“,

Oblasť: Rozvoj odpadového a obehového hospodárstva (C4),

Zmluva č.: 24077308U03

Výška dotácie podľa rozhodnutia o pridelení dotácie: 14 850 EUR

B./ Zabezpečenie finančných prostriedkov na povinné spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške 1%, čo predstavuje 150 EUR a zároveň zabezpečenie financovania oprávnených nákladov, ktoré nie sú pokryté súčtom dotácie a povinného spolufinancovania a financovanie prípadných neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu obce Zabezpečenie finančných prostriedkov na povinné spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške 1%, čo predstavuje 150 EUR a zároveň zabezpečenie financovania oprávnených nákladov, ktoré nie sú pokryté súčtom dotácie a povinného spolufinancovania a financovanie prípadných neoprávnených výdavkov projektu z rozpočtu obce Vysoká pri Morave vo výške 3661,20 € z vlastných prostriedkov obce.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
„PROTI“ - 0
„ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 8/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s cenovou ponukou od firmy : PORR, s.r.o. , Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava vo výške 39938,96 € s DPH. (Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9

„PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 9/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s predloženou cenovou ponukou zo dňa 23.1. 2025 na vypracovanie verejného obstarávania na „Rozšírenie existujúcej stokovej siete v obci Vysoká pri Morave“ firmy EURO tender SK, s.r.o., Ulica 1.mája 84/41, 901 01 Malacky v sume 6200 €.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 10/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s pokrytím a zabezpečením dostupnosti optickej siete, ktorá sa bude nachádzať na podperných bodoch vo vlastníctve firmy ZSD pre budovy vo vlastníctve obce : Hlavná 21 a Krátka 548/2.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 11/2025

Obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh Zmluvy o dielo na rozšírenie existujúcej stokovej siete v Obci Vysoká pri Morave.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Overovatelia zápisnice:

Ing. Hana Tomečková

Marián Kohút

Uznesenia podpísané starostom.

Mgr. Andrej D v o r a n starosta obce

Uznesenia zo zasadnutia č. 2/2025 Obecného zastupiteľstva obce Vysoká pri Morave, konaného dňa 24.04.2025

Uznesenie číslo 12/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje predložený program zasadnutia bez pripomienok, dodatkov a zmien.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 13/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave určuje za overovateľov zápisnice zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva č.2/2025 poslancov Ing. Hanu Tomečkovú a p. Milana Lapčíka, za zapisovateľku pracovníčku obce Mgr. Ivanu Polákovú. (Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 14/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie správu hlavnej kontrolórky o plnení uznesení prijatých na obecnom zastupiteľstve vo Vysokej pri Morave dňa 20.02.2025, že tieto uznesenia terminované ku dňu 24.04.2025 sú splnené a dlhodobé sa priebežne zabezpečujú.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ 9
 „PROTI“ 0
 „ZDRŽAL SA“ 0

Uznesenie číslo 15/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie Podanú správu o činnosti starostu obce za obdobie od 20.02.2025 – 24.04.2025

Podané správy predsedov komisií o činnosti za obdobie od 20.02.2025 – 24.04.2025

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 16/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje Záverečný účet obce Vysoká pri Morave za rok 2024 bez výhrad.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 17/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie Správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky k 31.12.2024 pre štatutárny orgán a obecné zastupiteľstvo obce Vysoká pri Morave.

Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 18/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave berie na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky k Záverečnému účtu obce za rok 2024

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 19/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje Hospodárenie obce Vysoká pri Morave k 31.3.2025 bez výhrad.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 20/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s uzatvorením kúpnej zmluvy medzi predávajúcim firmou BL-010 s.r.o. a kupujúcou obcou Vysoká pri Morave na prevod vlastníckeho práva na objekty: SO 03.1 – Žumpa č.1 s prípojkami pre 4 RD a SO 03.2 – Žumpa č. 2 s prípojkami pre 4 RD v lokalite Kasárne. Predmetom kúpnej zmluvy je záväzok predávajúceho (BL-010 s.r.o) previesť na kupujúceho (obec) vlastnícke právo k žumpám a záväzok kupujúceho zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu vo výške 1,- € (slovom: jedno euro) na účet predávajúceho.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 21/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje rekonštrukciu Domu smútku podľa projektu spoločnosti MASPLAN s.r.o. v sume 39.969,51 eur s DPH.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 22/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje doplatok dodatočných prác na realizácii chodníkov na Robotníckej a Hraničiarskej ulici a na križovatke Športová ulica pre firmu PORR s.r.o. v sume 8.086,19 eur s DPH.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 23/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje žiadosť spoločnosti Retro trade s.r.o. o zabratie verejného priestranstva na Námestí oslobodenia parc.č. 775/6 o rozlohe 20m2 na vytvorenie terasy k stánku predaja zmrzlín v cene 50 eur mesačne za podmienky, že terasa nebude umiestnená na verejnom chodníku, nebude obmedzovať vjazdy k stávajúcim prevádzkam (stánok PNS a balíkomaty) a musí byť odstránená počas akcií organizovaných obcou na Námestí oslobodenia.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 24/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje žiadosť p. Milana Fica o prenájom časti obecného pozemku parc. reg. „E“KN č. 775/6 v k. ú. Vysoká pri Morave zapísanom v liste vlastníctva č. 4158 o výmere 12,50m2 (2,5m x 5m) za účelom zriadenia parkovacieho státi k vjazdu na pozemok s neskolaudovaným RD na ulici Družstevná 21A, Vysoká pri Morave vo vlastníctve žiadateľa s podmienkou, že nájomca bude parkovať tak, aby nezasahoval do miestneho chodníka, ani inak neobmedzoval okoloidúcich chodcov. Cena za prenájom jedného parkovacieho miesta je stanovená podľa Úhrad za služby poskytnuté obcou občanom a právnickým osobám pre rok 2025 v sume 2€/mesiac, t.j. 24 €/rok (slovom dvadsaťštyri eur).

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 25/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s uzatvorenou zmluvou na vystúpenie hudobnej skupiny POLEMIC na Letnom slnovrate dňa 21.06.2025 v sume 5.800 eur.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 26/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave schvaľuje zámenu pozemkov medzi obcou Vysoká pri Morave a žiadateľmi p. Jozefom Šimuničom a manželkou Annou Šimuničovou. Žiadatelia sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku (každý v podiele 1/2), vytvoreného podľa geometrického plánu č. 29/2025, vyhotoviteľom MATGEO, IČO: 406 444 72, úradne overeného Okresným úradom Malacky, katastrálnym odborom dňa 14.04.2025 pod č. G1-363/2025 ako parcela registra „C“KN č.2815/5 o výmere 49m2, ktorý zasahuje do obecnej komunikácie na Novej ulici. Obec Vysoká pri Morave je výlučným vlastníkom pozemkov parc. reg. „C“KN č. 3101/5 o výmere 38 (diel 1), situovaný za záhradou žiadateľov. Zmluvný prevod sa uskutoční v súlade s § 9a ods. 8 písm. e) Zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov z dôvodu hodného osobitého zreteľu, ktorý je daný tým, že Obec Vysoká pri Morave a žiadateľ majú záujem vzájomne si majetkovoprávne vysporiadať - zameniť predmetné pozemky. Predná časť pozemku vo vlastníctve žiadateľov tvorí súčasť miestnej komunikácie v správe obce a zadná časť pozemku je vo vlastníctve obce, ktorá nemá k nemu žiaden prístup a je pre ňu nevyužitelná. Za vzniknutý rozdiel vo výmere sa zmluvné strany dohodli, že nepožadujú žiadnu finančnú náhradu a nemajú záujem o iné využitie pozemku. Náklady, spojené s prevodom do KN budú v plnom rozsahu znášať žiadatelia.

(Uznesenie schvaľuje 9 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 9
 „PROTI“ - 0
 „ZDRŽAL SA“ - 0

Uznesenie číslo 27/2025

Obecné zastupiteľstvo vo Vysokej pri Morave súhlasí s premiestnením lavičky spreď RD žiadateľky p. Slávkky Goldschmidtovej na Námestí Oslobodenia z dôvodu opakovaného zgrupovania mládeže a rušenia nočného kludu.

Uznesenie schvaľuje 7 poslancov z prítomných 9 a z celkového počtu 9)

Výsledok hlasovania:

„ZA“ - 7
 „PROTI“ - 1 (Dušan Dvoran)
 „ZDRŽAL SA“ - 1 (Pavol Blaha)

Overovatelia zápisnice:

Ing. Hana Tomečková
 Milan Lapčík

Uznesenia podpísané starostom.

Mgr. Andrej Dvoran
 starosta obce

Plán kultúrno-spoločenských akcií pre 2. polrok 2025

- 13.9. Hrávová zábava
- 20.9. Víťanie jesene
- 18.10. Posedenie pre dôchodcov
- 1.11. Pietna spomienka
- 8.11. Lampiónový sprievod
- 11.11. Kladenie červených makov
- 6.12. Víťanie Mikuláša
- 31.12. Silvestrovská zábava

V priebehu uvedeného obdobia zmeny v pláne, či jeho doplnenie nie sú vytlúčené

VI. liga senióri (S6V) - 2024/2025									
Tabuľka ku dňu 10.06.2025									
Klub	Z	V	R	P	Skóre	G	K	HR	PP
1. TJ Jedlí (Jedlí)	20	22	1	3	78:25	87	14	28	187,3
2. HZ Pivovár B	20	20	2	4	78:25	82	18	31	181,2
3. HZ Jolice	20	18	3	4	80:26	68	17	21	182
4. HZ Baku	20	16	3	7	87:35	68	11	12	185,2
5. HZ Impermaj (Grod)	20	15	2	8	81:44	47	19	8	170,29
6. HZ Pánskeho Strádu	20	12	4	10	75:53	40	9	1	181
7. TJ SDOYAN Záh	20	11	3	12	81:70	36	8	3	182,36
8. HZ Mladá Lúča	20	11	1	14	70:74	34	7	5	167,88
9. HZ Impermaj (Laj)	20	9	4	11	88:50	31	9	8	172,7
10. HZ Mladá Lúča	20	7	2	14	44:30	26	5	12	180
11. HZ Vysoká pri Morave	20	7	2	17	25:80	23	4	16	170,4
12. HZ Mladá Lúča	20	7	1	18	53:75	22	3	17	181,95
13. HZ Záhorský Mikuláš	20	4	2	19	23:83	13	2	24	177,58
14. HZ Mladá Lúča	20	3	4	18	37:118	13	1	26	177,88

Hozpis zvozu komunálneho odpadu pre rok 2025			Interval zvozu	
Príloha	Dátum	Deň	1 x mesačne	2 x mesačne
II. polrok	8.7.2025	utorok	X	X
	22.7.2025	utorok		X
	5.8.2025	utorok	X	X
	19.8.2025	utorok		X
	3.9.2025	streda	X	X
	17.9.2025	streda		X
	30.9.2025	utorok	X	X
	14.10.2025	utorok		X
	28.10.2025	utorok	X	X
	11.11.2025	utorok		X
	25.11.2025	utorok	X	X
	9.12.2025	utorok		X
	21.12.2025	nedeľa	X	X

Zoznam narodených detí od 1.1. 20125

Slepčík Robert Dušan,
Bibeň Dávid,
Sztojka Ali,
Šimuničová Mia

Občania zomrelí od 1.1. 2025

Kopča František,
Kováčiková Celestína,
Čermák Ivan,
Nedorostová Anna,
Vlčková Darina,
Raffay Peter,
Svoboda Dušan,
Kaleja Ladislav,
Hodina František

Jubilanti – od 1.1.2025– 30.6. 2025

50 roční

Gahírová Tatiana,
Gallová Bibiana,
Pavlačičová Adriana,
Haraszi Miroslav,
Zeman Anton,
Kružliak Marek,
Meteličková Martina,
Houdekova Iveta,
Bobáková Renáta,
Chalmovianska Jana,
Chomo Juraj,
Krascsenits Branislav,
Lederleitner Tomáš,
Šebesta Radovan,
Šebestová Lenka,
Ažaltovič Kamil,
Urbaničová Martina,
Dvoran Ľudovít,
Reksziová Denisa,
Kubovičová Jana,
Ševčík Vladimír,
Kmeťo Patrik

55 roční

Feketová Zora,
Dinuš František,
Ševčík Miroslav,
Mareš Igor,
Kružliak Ivan,
Samochinová Dana,
Luknár Zdeno,
Kokavcová Eva,
Dobiš Ingrid,
Pavlačič Peter,
Kain Rudolf
Kohútová Jana,
Vasková Nikoleta,
Köhlerová Monika,
Bobák Miroslav,
Miškolci Anton

60 roční

Klasová Jana,
Pospíchal Miroslav,
Vencovská Hana,
Gabriš Jozef,
Smolinský Jozef,
Galbová Ingrid,
Papež Dušan,
Prokopová Anna,
Jurkovičová Eva,
Bencová Jana

65 roční

Práznovská Katarína,

Fošnár Kvetoslav,
Kopča Ján,
Jajcay Pavol,
Pogačová Jaroslava,
Prokešová Marcela,
Smeja Ľubomír,
Vlček František,
Grögerová Iveta,
Daniel Pavol

70 roční

Kandlbauer Michal,
Nerádová Mária,
Mikulášková Jaroslava,
Ščepánová Anna,
Solárová Alena,
Rusnák František,
Longauer Ladislav,
Kopčová Viera,
Paulén Róbert,
Ševčíková Ľudmila,
Hurban Rudolf,
Konečný Jozef,
Trajlinek Pavol,
Müllerová Sidónia

75 roční

Korenič František,
Bobáková Eva,
Frišlovci Otto,
Horváth Ján,
Sládkovičová Mária,
Poláková Anna,
Ševčíková Božena,
Kuchařová Terézia,
Pšenica František,
Nespalová Anastázia,
Poláková Ľudmila,
Novoveská Terézia,
Miškolciová Magdaléna,
Kopčová Mária,
Višvader Viliam

80 roční

Hromkovičová Valéria,
Pavlačič Pavel,
Honz Vojtech,
Tukálek Jozef

85roční

Janský Róbert

90 roční

Klasová Ružena

95roční

Holešínský Rudolf

Chcete nám pomôcť s prípravou nášho časopisu a prispieť svojim príspevkom, článkom či fotografiami? Napište na mailovú adresu marian.kohut@poslaneccvpm.sk

VYSOČAN: vydáva obec Vysoká pri Morave

Redakčná rada: Marián Kohút, Mgr Daniel Prokop, Beáta Miškolciová, Eliška Tokošová, Doc. Ing. Miroslav Kopča, PhD. Eva Luptáčiková, Hana Malcherová,
grafická úprava: Mgr. Rudolf Lendel
OBEČNÝ ÚRAD VYSOKÁ PRI MORAVE, HLAVNÁ 196 č. 1. tel: 02/6596 7120,
email : obecnyurad@vysokaprimorave.sk, a www stránku : www.vysokaprimorave.sk
Vydanie povolil OKRESNÝ ÚRAD MALACKY pod číslom MA-1/2001